

P. Tilmann Beller

TELJES SZÍVVEL

P. Tilmann Beller

TELJES SZÍVVEL

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2002

E kiadvány az
Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium
támogatásával készült.
Teljes szívvel köszönjük.

Fordították:
Gódány Róbert
Gódány Rita

Lektorálták:
Gódány Rita
Virágh Orsolya

ISBN 963 86293 0 4

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Fő u. 11., tel./fax: 87/479-026
info@schoenstatt.hu • www.schoenstatt.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Nyomdai előkészítés: Palásthy Bt., Balatonfüzfő
Nyomás: OOK-Press Nyomda, Veszprém
Felelős vezető: Szathmáry Attila

Bevezető

A 2001 novemberében tartott konferenciánkon – „zsinatunkon” – választott jelmondatunk így hangzik: Teljes szívvel. Teljes szívvel lehet különbözőkhöz – személyekhez, más élőlényekhez, dolgokhoz, cselekvéshez stb. – fordulni.

Mi a jövő emberének és közösségének létrehozásához akarunk teljes szívvel fordulni. Amennyiben vallásosak vagyunk – s többnyire azok vagyunk –, tudatában vagyunk annak, hogy ezzel egy az Isten által elénk tűzött cél eléréseért akarunk együtt – és az ilyen értelemben cselekedni akaró másokkal is együtt – munkálkodni.

Teljes szívvel akarjuk magunkat bevetni az első magyar schönstatti leányszentély létrejöttéért. A schönstatti szentély mintegy műhely, melyben létrejön az Isten és az ember közötti együttműködés. Ez az együttműködés bizonyos kölcsönösséget jelent, nemcsak mi kérjük, várjuk, hogy Isten tegyen értünk, hogy Isten megajándékozzon bennünket, hanem készek vagyunk arra is, hogy igennel válaszoljunk, amikor Isten a mi közreműködésünket akarja egy új társadalom felépítésében.

Nem vallásos barátaink tudják rólunk, hogy mi így fogjuk föl a feladatunkat, hitünket. Ennek megfelelően viszonyulnak hozzánk, vallásosságunkhoz. Tudják, hogy a vallásos kifejezéseink, felfogásunk olyan értékeket hordoznak, melyek emberi, közösségi mindennapi életünkre megbízhatóan és felülvizsgálhatóan, érzékelhetően jó hatással vannak. Ezúton is kérjük őket, és mindenkit, aki beleolvas ebbe a füzetbe, hogy ilyen értelemben és megértéssel fogják fel, amit olvasnak. „Cserébe” följajánljuk a közreműködés lehetőségét egy nagy cél eléréseért való munkálkodásban.

GR

A szeretetről

Emberi természetünk és a Szentlélek

Két megfontolással kezdjük: Az egyik a mi emberi természetünkre vonatkozik, a másik a Szentlélekre.

1.) A mi emberi természetünk. Természetesen jó dolog, ha érezzük, hogy valaki szeret bennünket. De ez nem elég. Ezzel megfér, hogy saját magunkat keressük.

Szép, ha azt érezzük, hogy valaki szeret bennünket. De ez a kezdet. Ez egy nagyon szép kezdet, de csak egy kezdet.

Most pedig elkezd a szeretetünk növekedni. A szeretet, amelyik növekszik, akkor is tudja magát ajándékozni, amikor ez nehéz. A szeretet igazán akkor érdekes, ha nehéz, mert akkor erősebb a szívünk. Az emberi természetünk azonban erre nem igazán képes, ezért szükségünk van a Szentlélekre.

2.) Hogyan érthetjük meg a Szentleket? Ha valakit szeretünk, az olyan, mint egy lélek bennünk. Olyan, mint egy hangulat, mint egy mozgás, ami a szívünkéből jön. Hasonló ehhez a Szentlélek. Ha bennünk van a Szentlélek, akkor mozgat bennünket. Ebben a mozgásban nagy erő van. A Szentlélek akkor is tud bennünket mozgatni, amikor a természetünk már nem akarja.

A Szentlélek és a Szűzanya

A Szűzanya ott volt Jánossal a kereszt tövében. A Szűzanya szerette Istent. Most a Jóisten a Szűzanya gyerekeit akarja. Mária számára nehéz, hogy azt mondja a Jóistennek: „Odaajándékozom a gyermekemet.” Látja, hogy a fia szenved. Megérinti a Szűzanyát a Szentlélek, és akkor azt mondja: „Jóisten, nem értelek, de szeretlek. Odaajándékozom a gyermekemet.”

Erre gondolunk, amikor az éves jelmondatunkat mondjuk: Teljes szívvel. Ez nem csak az emberi szív, hanem a Lélek által betöltött szív.

Ez az az út, amit a szentélyünkkel járunk. Jön a Szűzanya, és azt mondja: „Ajándékozzátok nekem oda, ami nehéz. Ajándékozzátok nekem az egymás iránti szereteteteket. Akkor is, ha nehéz.” Azaz föltételezhetjük, hogy a Szentlélek velünk van. A Szűzanya azt mondja: „Ajándékozzátok ezt oda a testvéreitekért.”

Krisztusban egy nagy közösség vagyunk. Imádkozhatunk, áldozatokat hozhatunk egymásért. Ami fájdalmat okoz nekünk, azt odaajándékozhatjuk a Jóistennek a többiekért.¹

Ez egy közösségben sajátos légkört jelent. Szeretünk akkor is, amikor nehézé vált. Ez Jézus Krisztus Lelke. Ez a házasságban, a családban való élet jövője.

A Szentlélek és a házasság

Sok házasságban szegénység van, nincs erejük a házasfeleknek. Ha fáj valami, akkor „jaj de fáj”, és elmennek, viszontlátásra. Aki ezt a leginkább megsínyli, az a gyerek.

A Szentlélek nélkül nem lehet házasságban élni. A schönstatti lélek, ami a háziszentélyünkben érezhető, az odaadás lelke, hogy a szenvedésünket minden nap újra és újra odaajándékozzuk a Szűzanyának, és azt mondjuk: „Ezt neked akarom ajándékozni a többiekért.” Ilyen Lélek – a Szentlélek – nélkül viszontlátásra keresztény házasság. Ez nem megy.

Érezzük, hogy a szentélyünk lelke és egy keresztény házasság lelke egy és ugyanaz a lélek. Ez a nagylelkűség lelke. És ha valaki belehal abba, hogy nagylelkűen szeretett, az egy jó halál. Az lesz a sírfelirata: Szeretettből halt meg. Tréfásan értendő. Ha valamilyen nehézség adódik, akkor azt mondjuk: Nemsokára meg fogok halni, olyan rossz vagy.

Kentenich atya ezt így fejezi ki: „A szeretet az, hogy isteni erőben állunk.” Aki így él, aki ezt így teszi, az egy új ember. Nagylelkű, nagyszívű ember.

Az új világ

A Biblia világa és a mai világ

Egy új világban élünk. Ennek az új világnak műszaki háttere, bázisa van. A műszaki világ adja ezt a bázist.

Ez egy másik világ, mint amelyikben a Szentírás létrejött.

Este beülünk a szobába és felkapcsoljuk a villanyt. A tv segítségével tájékozódunk, hogy mi történt a világban. Ránézünk az órára és tudjuk,

---

¹ A nehézség elviselésében megmutatkozó szeretetről van szó.

mennyi az idő. Telefonálunk. E-mailt küldünk, fogadunk. Egy megváltozott világban élünk. Ez egy új világ.

A bibliai világ képei már nem mondanak nekünk sokat. Jézus azt mondja: „Én vagyok a jó pásztor.” Csak kevesen vagyunk, akik pásztort egyáltalán csak láttunk is.

Ez egy másik világ. Ez a mi világunk még nincs megkeresztelve. *Nem helyes, hogy ha azt mondjuk, hogy a világ már nem keresztény.* Ez a világ, a technika világa még soha nem volt keresztény.

Ez új megközelítés. Ez a látásmód nagy nyugalmat ad nekünk. Olyan ez a világ, mint egy nagy baba, aki még nincs megkeresztelve. Tehát meg fogjuk keresztelni. Ez a mi feladatunk. És ez szép. Szép egy olyan korban élni, mint a miénk.

Fennáll annak a veszélye, hogy szomorúak leszünk és azt mondjuk: „Régebben a világ keresztény volt. Jaj, de kár, hogy most nem az.” A Jóisten új világot adott nekünk, a műszaki világot, az internet, a telefon, a tv, az autó világát. *A Jóisten adta nekünk és azt mondta: „Gyermekeim, most csinálunk valamit.”*

Isten szól hozzánk az által, amit átélünk

Isten az által szól hozzánk, amit átélünk. Ez a gondviselésbe vetett gyakorlati hit.

Például jól ismertem egy asszonyt, egy vallásos, elég modern asszonyt. Autóvezetés közben a közlekedési lámpánál mindig tárgyalt egy kicsit. „Jóisten, Atyám, sürgős dolgom van, kérek, váltson át a lámpa zöldre.” Ha sikerült, azt mondta: „Atyám, jó vagy.” Ha nem sikerült, a pirosnál azt mondta: „Atyám, miért?” Nehéz volt elviselnie. Ennek az asszonynak nem kell vallásos szobor. Minden jelzőlámpa vallásos szobor. Minden esemény Istennel való találkozás lesz. Az egész élet szeretetté lesz.

Ha a vonat pontosan érkezik, azt mondjuk: „Ez ajándék.”

Ha nem pontos, azt kérdezzük: „Miért?” Van valaki, akinek szüksége van erre az áldozatra. Jön a Szűzanya és azt mondja: „Ajándékozd ezt nekem a kegyelmi tőkébe! Szükségem van most rá.” Mindent, ami nehéz, odaajándékozunk neki.

Az egész élet a szeretet játékvá lesz. Minden eseményt áttetszővé, átlátzóvá tesszük. Ez a mi feladatunk, hogy ezt adjuk a mai egyháznak.

Este néhány percre összejövünk, ketten, és megnevezünk egy, két vagy három eseményt, és felfedezzük, hogy általuk a Jóisten érintett meg bennünket. Azt szeretné, hogy ajándékozzunk Neki valamit, és akkor a mennyben élünk. Vagy másképp kifejezve: állandó kapcsolatban élünk.

Ez most a munkánk. Felfedezni, hogy ez így van, a dolgokat megérinteni, és átlátszóvá tenni. Ez a mi munkánk. Még nem történt meg. Összejövünk, és ezekről a megtapasztalásokról beszélünk egymással és az Istennel is.

Van a keresztyéneknek könyve az elmélkedésről. Ebben a könyvben jó gondolatok vannak arról, hogyan találunk a Jóistennel kapcsolatot. *Nekünk az a könyv, amelyikből tanuljuk, hogy hogyan találunk a Jóistennel élő kapcsolatot, az életünk, a mindennapi élet. Ez az autó, az étel, a gyermekünk, a kályha... Ez munka, hogy használjuk ezt a könyvet.*

A történések megragadása a múlt felidézése által

A modern ember mindig csak egy kis rövid pillanatnak él, és aztán jön a következő, valami újabb.

Mi valami mást csinálunk. A múltból előhívunk egy pillanatot. Milyen pillanatot? A házasságkötés ünnepségét. Valamit megérintünk, ami régebben volt. Ez a múltbéli esemény jelen lesz. Ez által az idő kicsit más lesz. Ezt nevezzük ünneplésnek.

Amikor ünneplünk, akkor bizonyos értelemben legyőzzük az időt. A múlt jelené lesz, a jelen örömmé.

Ezt az egyházban is tesszük. Pl. karácsonykor Krisztus születését ünnepljük. Ez a múltban volt, és megünnepeljük; azt is ünnepljük, ami a jelenben van: Jézus a közösségünkben van; és azt is ünnepljük, ami lesz: Isten gyermekei leszünk.

Ez annak a módszere, ahogy mi, schönstattiak, imádkozunk. Éppen erről volt szó. Múltbéli élmények jelenvalóvá válnak. Például este visszagondolunk arra, mikor volt piros, mikor zöld a közlekedési lámpa. Így az életünk nem csak egy pillanatban zajlik, mint a modern embernél, egyik esemény a másik után, hanem mindig egy időtlen jelenben is élünk. Ez a mi módszerünk. Az igazi schönstattiak mindig ünnepelnek. A magyarok is mindig ünnepelnek. Tehát a magyarok természetes schönstattiak.

Kérdezhetjük, hogy melyik házassági évfordulóját ünnepli a német miniszterelnök, kancellár. A negyedik felesége van. De a probléma még egy kicsit mélyebb. Nem csak a házassági hűségről van szó, hanem a lélektani oldaláról. Arról a kérdéstről van szó, hogy egy élmény milyen mélyre hat.

Van egy nagyon érdekes folyamat. A modern ember élményei egyre felületesebbek, laposabbak lesznek. Van az interneten a chat fórum, ahol minden lehetséges ember kapcsolatot teremthet. Üzenetekről van szó, amik nem hosszabbak két sornál. Ez szörnyű gyorsasággal működik. Nem személytől személyhez szól a kapcsolat. Olyan, mint a víz csobogása.

Vagy megfigyeljük, hogy mi megy végbe egy közönséges filmben. Van egy jelenet, ami egy nézőt megérint. Elidőzne a jelenetnél. Szeretne a tájnál elidőzni, azoknál az embereknél, akiket lát. De ez nem lehetséges. Néhány másodperc után eltűnik, és újabb kép jön. Alig hogy elkezd beleszeretni az egyik jelenetbe, az a kép, jelenet már el is tűnt. Ez a televíziózásunk legbensőbb problémája. Tehát a probléma nem elsődlegesen a tartalom, hanem az, hogy csak egészen rövid ideig jelennek meg a képek. Lehet ez vallásos film is. A probléma ugyanaz. Lehet egy szent élettörténete is. E tekintetben ez nem játszik szerepet. A képek csak egész rövid ideig vannak a szemünk előtt, azután eltűnnek. Nem jön létre kötődés a képekhez.

Ez által egy új ember jön létre, aki csak nagyon felszínesen kötődik valamihez, valakihez. Olyan ember jön létre, aki már nem tud kötődni. Ezért nem lehet azon csodálkozni, hogy egy ilyen ember nem tud hűséges lenni. A hűség e tekintetben nem erkölcsi probléma, hanem lélektani. Nem arról van szó, hogy valaki nem akar hű lenni, hanem, hogy nem tud.

Hogyan néz ki a mi válaszuk a kornak e problémájára? Emlékezünk. Emlékezünk azokra a dolgokra, amiket megéltünk. Ami volt, azt újra előhívjuk, ide hozzuk a jelenbe. Schönstattban ennek az emlékezésnek egész nagy rendszere van.

Egy nagy példát mondok és egy mindennaposat.

A mindennapossal kezdem:

Este visszatekintünk és feltesszük a kérdést: Mit éltünk meg együtt? Mi volt szép? Ezt a gyerekekkel együtt is csináljuk az esti imánál. Aztán a gyerekek köszönetet mondanak. Ez nem csak vallásos folyamat. Nem csak arról van szó, hogy a Jóistennek köszönetet mondunk, mint pl. a kisgyermek, amikor megköszöni a finom ebédet. Egy lelki folyamatról van szó. Azt, amit valaki megélt, újra a jelenbe hozza. A jelenben ízleli. Ezt mi ketten is megtehetjük. Visszaemlékezünk arra, hogy mit éltünk át. Ezt néven nevezzük. Ízleljük ezt az élményt. Aztán e mögött látjuk a Jóistent. Ízlelünk egy élményt, ami megtörtént.

Kentenich atya ebben az összefüggésben az utóízlelés szót használja. Nem azt mondja, hogy utóragondolás, hanem utóízlelés. Ez fontos. Amit megéltünk, még egyszer a jelenünk lesz. Ez a mi gyakorlatunk az élet Istenével való találkozásban.

Ha ezt nem csináljuk, akkor az életünk két egymástól elkülönült síkon mozog. Az egyik, hogy megéltünk ezt-azt, amazt, a másik síkon pedig imádkozunk, vallásos dalokat énekelünk és lelkesedünk: szép a Jóistennel a kapcsos-

lat. Az egyik és a másik sikon levő dolgoknak azonban nincs közük egymáshoz. Itt van a feladatunk.

Helyesbítjük a múltat

A másik példa. A kölcsönös házastársi kapcsolatunkra tekintünk, és most is emlékezünk: arra, amit együtt átéltünk. Például az első találkozásunkra gondolunk. Hogyan volt, amikor először találkoztunk? Hogyan növekedett lassan az egymás iránti szeretetünk? Melyek voltak a szép élmények a kapcsolatunkban? Melyek voltak a nehéz élményeink? Ez a beszélgetésünkben téma lesz. Emlékezünk.

Ez először is lelki folyamat. Lélektani dolog.

Másodikként jön hozzá a Jóistennel való összefüggés. Egy ilyen élmény mögött látjuk a Jóistent. Ez nagyon szép dolog. Helyesbíteni lehet a múltat.

Például veszekedtünk 15 évvel ezelőtt. Soha se beszéltünk erről igazán egymással.

Voltam egyszer egy családban. 10 évvel ezelőtt volt. Akkor megpróbálta a férj, hogy közvetítsen az anyja és a felesége között. A felesége úgy érezte, hogy a férje elárulta. A férfi a feleségét vette el, és nem az anyját. Ez a feleségnek még 10 év után is fájt. A problémát magát már régen megoldották. Új lakásba költöztek egy másik városban. Nem volt aktuális a probléma, de még mindig fájt, jelen volt a seb. Aztán beszéltek erről egymással. A férj megértette, hogy mit csinált helytelenül. A feleség megértette, hogy a férje jó szándékkal tette. Újra egymáshoz találtak és begyógyulhatott a seb.

A saját múltunkat meg tudjuk változtatni.

Ez érvényes a lélektan területén.

A Jóistenhez való kapcsolatunkban is érvényes. Így volt ez Jézus feltámasztásánál is. Jézus meghalt a kereszten. A keresztes azt mondta: „Istenem, miért hagytál el engem?” De azt is mondta: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” Meghalt. Az Atya feltámasztotta őt. Találkozott Mennyei Atyjával a mennyországban. Látta, hogy mindaz, ami történt, mire volt jó. Megértette. Ő volt az emberiség feje. A feladata az volt, hogy mindent elengedjen, és egészen az Atyjának ajándékozza magát. Egészen a haláláig. Ez által az egész világot magasabbra emelte és hazavitte az Atyához. Amikor Jézus a mennyországban volt az Atyánál, látta, hogy mire volt jó, hogy elszenvedte a halált.

Mi nemcsak a megfeszített Úrral élünk, hanem a feltámasztással is. A szívünkben nemcsak a megfeszített él, hanem a feltámasztás is bennünk él. Bele tudunk gondolni, hogy mire jó az életünkben a kereszt, a szenvedés. Felfe-

dezhajjuk, hogy saját magunktól óv, elold saját magunktól, és ezáltal képek leszünk arra, hogy még inkább szeressünk.

Visszatekintünk mint házaspár a történelmünkben a házasságunk történetére. Vannak dolgok a kapcsolatunkban, amiket nem értünk. De azt mondhatjuk, hogy azok által nagyobb lesz a szeretetünk. Azt mondjuk egymásnak: „Nem értelek, de szeretlek.”

Visszatekintünk. Megnézzük a dolgokat, amik szépek voltak, és emlékezünk. A múlt jelenvalóvá lesz. Visszatekintünk, és látjuk azokat a dolgokat is, amik nehezek voltak, súlyosak. Ezeket a dolgokat is újra a jelenbe hozzuk. Talán nem értjük őket, de a Jóistent látjuk mögötte.

A Jóisten azt mondja: „Itt vagyok nálatok.” A nagy Isten azt mondja: „Nem az a fontos, hogy megértsétek egymást, hanem az a fontos, hogy én a szeretetben tartalak titeket.” Mít jelent ez? Azt mondja Isten: „Számodra nehéz a társad iránti szeretet. De én a szeretetemet adom a szívedbe, ezért képes leszel arra, hogy szeresd a társadat.” Akkor ez fájhat, de a szeretet marad.

A múlt újraízlelése: utóízlelés

Ezen a ponton van egy feladatunk. Egy stílust dolgozunk ki magunknak. Ez az utóízlelés stílusa. Ez áll a saját megtapasztalásaink vonatkozásában, és éppúgy áll a kettőnk együttes megtapasztalásaira. Ez a schönstatti módja annak, hogy találkozunk a Jóistennel.

Mondok még egy példát, ahol nagyobb terjedelemben csináljuk ezt. A schönstatti atyák kiképzésében van egy olyan időszak, amikor a lelki élet nagyon erőteljesen előtérben van. Olyan, mint nálunk a családnapi, csak nem egy hétig, hanem 3 hónapig tart. Ez alatt az idő alatt életük regényét írják. Az egész életüket átízzelik. Egyik eseményt a másik után. Három hónapra keresztül. Ez munka. Mindennap 2-4 órán át. Felfedezik, hogy hogyan vezette őket a Jóisten. Ízzelik az életük elmúlt éveinek eseményeit. Felfedezik a saját személyes szent történelmüket.

Ezt közösségben is csinálhatjuk. A közösség, amelynek tagjai hosszú évekig együtt voltak, ízzeli, ahogy Isten vezette őket.

Egy ilyen ízzelés lehetséges kisebb terjedelemben vagy részletesebben, egész életre vonatkozóan.

Gondolkozzanak el azon, hogy hogyan tudnánk mi ezt mint családok csinálni. Az élet regényét részleteiben, egyik részletet a másik után is írhatjuk. Nem kell minden nap. Képzeljék el, hogy egy házaspárnak van egy könyve. Nem olvasókönyv, hanem olyan, amibe írni lehet, és leírják, hogy

mi minden volt szép az életükben. Egyszer egy héten szakítanak erre időt. 30-szor egy évben. Újra meg újra visszatekintenek, és akkor felfedezik a saját szent történelmüket.

Ugyanez történik a Szentírásban is. Itt van Izrael népének történelme, és mindig minden esemény mögött felfedezik az izraeliták, hogy Isten ott volt velük. Akinek van személyes szent történelme, az megérti, hogy mi is a Szentírás. Ez áll Jézus életére is. Mindig itt van egy esemény, és mögötte látják Istent. Ez az életérzésük.

Ünnepeljük a múlt eseményeit

Visszatérünk a kiindulópontunkhoz; a múlt bizonyos eseményeihez, amikre rendszeresen visszaemlékezünk, amiket ízelelünk, és ünnepelünk. Ünnepelünk a házassági évfordulónk napján, a születésnapokon. Egy ilyen ünnep folyamán jelenvalóvá válik az egész történet.

Ezt egy közösség is megteheti. Természetesen a házasság egy közösség. Ezt egy ország Schönstatt-mozgalma is megteheti. Ezt csinálta Izrael népe az egyiptomi kivonulás megünneplésével, a pászka ünnepével. A hibátlan bárányt leölték, összegyűltek, és a legfiatalabb intézte a kérdést a családfőhöz: „Mit jelent mindez?” Ekkor a családfő elmondta az Egyiptomból való kivonulás történetét. Ezt ünnepelték minden évben.

Így ünnepeljük mi a karácsonyt. De *fontos az, hogy megéljük, hogy mit jelent ez a mi számunkra.* Látják, itt még egy nagy feladat van előttünk.

Mit jelent az, hogy ünnepeljük Jézus születését? Hogyan néz ki ez számunkra mint pár számára? Az által, hogy egymásnak ajándékozunk magunkat, Krisztus újra születik közöttünk. A jászol mi vagyunk, Betlehem mi vagyunk. Nálunk újra születik Krisztus. Betlehem a mi családunk. Jézus azt mondja: „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, köztük vagyok.” Ünnepeljük azt, hogy Jézus köztünk van. Ezért van jászlunk.

Érezzük, hogy ezen a téren egy feladat áll előttünk. Mit ünnepelünk?

Melyek a kedvenc ünnepeink? Mi a feladatunk a következő évre? Ketten együtt szemléljük, hogy mi mindennel ajándékozott meg bennünket a Jóisten. Naponta néhány percig talán, vagy minden héten néhány percig. Minden héten egy percig, azaz egy évben 53 percig emberek maradunk. Talán ünnepeljük a mi szent történetünket.

Ilyesmi volt régebben is. Sok családnak volt olyan könyve, amibe beírták a fontos eseményeket. Nagyon fontos, hogy nemcsak vallásos eseményeket írtak be.

Ennek megvan a lélektani jelentősége. *A modern ember csak a pillanatban él. Gondoljanak a tévére. A jelenetek egész rövidek. Ezért fontos, hogy a belső lelki életünkre vonatkozóan folytonosságban éljünk. Ez feladat. Hogy hogyan nézzen ki konkrétan, azt ki kell találni. Például fogunk egy füzetet és beleírjuk a fontos eseményeket. Aztán újra meg újra olvasunk belőle.*

Isten szól nekünk a kor jelei által. Ha elgondolkozunk egy témán, fontos, hogy megfelelő légkör legyen jelen. A házasságban való szeretetről könnyebben tudunk beszélni, ha jó légkör van közöttünk. A gondviselésbe vetett gyakorlati hitről jobban tudunk a Szűzanya közelében beszélni. A gondolkodásunk mindig függ a légkörtől is. Ha a háziszentélyünkben ülünk, akkor könnyebben megy, hogy felfedezzük életünk eseményei mögött az Istent.

A szentély

Ehhez jön még egy második dolog. A szentély. A szentélyeknek lelkük van, a szeretet. Vagyis azt mondjuk a Szűzanyának: „Ajándékozok neked valamit a kegyelmi tőkébe mindazon emberekért, akik ide jönnek, akikkel Krisztus misztikus testében összeköttetésben vagyok.” Úgy, ahogy Szent Pál a kolosszeiekhez írt levelében mondja: „Kiegészítem testemben mindazt, ami Krisztus szenvedéséből még hiányzik, az Ő teste, az egyház számára.” (Kol 1,24)

Vagyis, ha készek vagyunk Urunk számára áldozatot hozni, akkor könnyebben felfedezzük a Jóisten akaratát.

Ha azt gondoljuk, hogy Isten nem kíván tőlünk olyat, ami fáj, akkor sok mindent nem veszünk észre abból, amit Isten akar. Isten elég megerőltető, ezért az a gondolat, hogy „Szűzanya, ajándékozok neked valamit, Krisztushoz hasonlóvá akarok válni, aki szenvedett értem”, ez a gondolat nagy segítséget jelent. Ha így gondolkozunk, akkor több mindent észlelünk. Több mindent odaengedünk a tudatunk közelébe. Aki kész arra, hogy szenvedjen, több mindent ismer fel Isten akaratából. Ezért hozzuk oda minden nap az áldozatainkat a Szűzanyához.

Ha mi mint Schönstatt-mozgalom együtt egy szentélyt hozunk létre, akkor ez azt jelenti, hogy nálunk mint nagy közösségben ott van köztünk, ott van a közösségünk közepében az a gondolat, hogy a szeretet fájhat. A növekvő nagyobb szeretet közössége vagyunk. Olyan emberek közössége vagyunk, akik ajándékoznak. Olyan közösség vagyunk, amely teljes szívből szeretne ajándékozni.

A kapcsolatok a társadalomban

Szegénység, gazdagság, a másik „lenézése”

Németországban nem mutatják az emberek, hogy milyük van. A gazdagok nem szeretnék megmutatni, hogy mit birtokolnak. Nem teszik nagygyá magukat a pénzzel. Mindenki azt akarja megmutatni, hogy olyan mint a többiek, és nem azt, hogy gazdag. Ezt azon a stíluson is látni lehet, hogy hogyan építik az autókat. Úgy építik, hogy szerénynek nézzenek ki, akkor is, ha nagyon drágák. Majdnem meg se lehet megkülönböztetni, hogy melyik a Mercedesz és melyik az Opel, utóbbi kb. a felébe kerül az előbbinek.

Azok a jelek, amelyekkel a gazdagságot kinyilvánítják, nagyon aprók. Vannak, de egész rejtettek. A gazdagok felfedezik egymást. Látni lehet, hogy egy öltöny a szabótól való-e vagy áruházból.

Az, hogy valaki szegény, nem szidalom, nem lealacsonyítás, arról lehet beszélni.

Isten nagyon sok apró dolog által beszél hozzánk. A Szentlélek kegyelmére van szükségünk ahhoz, hogy iyesmit helyesen tudjunk megragadni. Vegyük sorra egyiket a másik után!

Megfigyeljük, hogy itt van az a tendencia, hogy emberek lenéznek másokat. Van egy tendencia, hogy magukat nagyobbaknak látják. Ez előfordulhat társadalmi területen, gazdasági területen, vallásos területen is.

Mi történik egy emberben, aki a többieket lenézi?

Arról van szó, ha egy társadalomban jó és erős hagyomány él, nem néznek le másokat, mert mindenkinek megvan a maga helye. Rómában a rabszolgák rabszolgák voltak. De nem nézték le őket. Ők rabszolgák voltak.

A középkori világban ott voltak a nemesek és a polgárok. De a nemesek nem nézték le a polgárokat. Ez egy rend volt. A nemes nem volt büszke arra, hogy nemes. Természetesen minden ember bűnös, és ez vagy az túl sokat ivott, de rend volt.

Ha az ösztönök világa rendezett, akkor mindig vannak bűnösök, de ez más, mintha nem létezne rend.

Például az alkohol fogyasztásának is megvan a rendje. Ez egyszerűen létezik. Talán azt se tudjuk megmondani, hogy néz ki ez a rend. Például az ember nem iszik délelőtt. Általában. Az ember nem iszik egyedül a szobájában. Aki egyedül és a szobájában iszik, az a renden kívül esik. Nem iszunk a munkahelyen. Természetesen megtörténik ilyesmi, mert minden ember bű-

nös, de ez nem jó. Amikor az indiánok megismerkedtek az alkohollal, nem volt az alkohol fogyasztását szabályozó rendjük. Tönkretették magukat az alkohollal.

Egy másik példa. A hasis használatának nincs meg nálunk a rendje. Így aztán úgy használjuk a hasist, mint az indiánok az alkoholt; rend, kultúra nélkül, ezért mértéktelenül. Nepálban ez másképp van. Ott este a férfiak a kunyhójukban a földön ülnek, tízen-húszan. Egyik elkezd szivni a hasisos pipát, két szippantást, és továbbadja. Amikor körbeért a pipa, kiürült. Ez a rend. Olyan, mint egy pohár bor. Nálunk nincs meg ennek a rendje, ezért veszélyes.

Ha a társadalomban van egy rend, mindenkinek megvan a maga helye, akkor nem nézünk le másokat.

A középkor társadalmi rendje felbomlott. Minden mozgásba jött. Ma valaki elkezdheti munkásként és holnap ugyanannak a cégnek az igazgatója lehet. Ilyen igazán megtörtént. A Mercedes főnöke, Mr. Werner Mercedes egyszerű szegény munkásként kezdte. Ilyen van. Minden mindenkinek lehetséges. Ezért a társadalmunkban állandó harc van.

A kommunizmus bizonyos rendet hozott. Ez egy új nemesség volt. Egyesek fent voltak, övük volt a hatalom, és a többiek lent voltak. Ma ez nem létezik. Csak a harc van. Mindenki harcol, mindenki fent szeretne lenni. Mindenki felülre is kerülhet. A társadalmunkban egész sajátos utak vannak.

A mai kereszténynek harcosnak kell lennie

Felhívom a figyelmüket egy jelenségre.

Németországban mobin-nak nevezik azt a módszert, hogy hogyan lehet másokat a pozíciójukban gyengíteni. Jön egy új vezető, és kezdődik a mobin, és holnapután már nem tud működni, és elmegy. Állandó harc folyik. Ha valaki elért valamit, akkor nem azért van fent, mert beleszületett ebbe a síkba, hanem mert felküzdötte magát. Aki fent van, annak tovább kell harcolnia. Különbben holnap megint lent lesz. Egy jó munkahelyen mindenki más az ellenségem.

Mit mond a Szűzanya ez által? Szükségünk van egy új emberre, akinek az a legfontosabb képessége, hogy harcolni tudjon. A keresztény embernek ma nem az a legfontosabb erénye, hogy alázatos legyen, hanem, hogy tudjon harcolni. Ez érdekes, ugye?

Elmesélek egy sci-fi történetet. Egy űrhajó idegen bolygón szállt le. Széttört az űrhajó, de az acélburok rendben volt. Vadállatok lakták a bolygót, szörnyű bestiák, karmokkal, fogakkal... Az űrhajó lakói egy programot

fejlesztettek ki, megváltoztatták a génjeiket. Az úrhajó lakóit vadállatokká alakították át. A gyermekeik vadabbak voltak, mint a szüleik, és a következő nemzedék egyedei még vadabbak. A történet aztán két szülőről mesél tovább, voltak karmaik, vad fogazatuk... Már nem úgy néztek ki, mint az emberek, ez már a harmadik generáció volt. A másik helyen a gyerekeik voltak, ők már teljesen átalakultak, igazi vadak voltak. A vadállatok odakinn állandóan be akartak hatolni ebbe a kupolába. Kapargatták. Állatok voltak. A két szülő a kis ablakon kinéz, látják a saját teremtményeiket. Sok-sok vadember. Tudtak gondolkozni, szeretni, de olyan vadak voltak, mint a kívül levő állatok. Egy tolóajtón keresztül próbaképpen beengedtek egy vadállatot közéjük, és az átalakult emberek rögtön megölték az állatot, mert erősek voltak.

Új világban élünk, már nem egy keresztény világban élünk. A keresztényeknek a keresztény világban jóknak kellett lenniük. A környezetük mondta meg nekik, hogy mi az, ami jó. Az volt a belső folyamat, hogy olyannak kell lenniük, hogy megfeleljenek a környezetüknek, a környezetük ítéletének. Egy keresztény korban tetszeni kellett a környezetnek. Ma ez másképp van. Egy kereszténynek egy kicsit vadállatnak kell lennie, aki erősebb, mint a környezete. Aki tudja, hogy jobb, mint a környezete. Aki keresztül tudja vinni az akarát, aki harcolni tud. Ez egy más alapminta.

A gyerekeink vagy alkalmazkodnak a környezethez, és akkor azt csinálják, amit mindenki más, vagy pedig tudnak harcolni. Ennek az az előfeltétele, hogy tudják, hogy ők az erősebbek. Nem a büszkeség a fontos. A büszkeség bűn. Az a tudás, *annak tudata fontos, hogy erősebbek vagyunk*. Nem büszkeségre neveljük a gyerekeinket. De azt a tudatot adjuk nekik, hogy erősebbek vagyunk.

Mi a titka ennek?

1.) *Erősebbek vagyunk azért, mert az Isten ereje él bennünk, erősebbek vagyunk, mert a Szűzanya ott lakik a házunkban*. Összefüggés van a háziszentély és az öntudat között. Mikor I-éknél voltam, I-nek a miniszterrel nagyon nehéz tárgyalása volt. Különböző befolyásos ember volt együtt. Ez alatt az idő alatt C. és én a háziszentélyben voltunk, és imádkoztunk. *A háziszentély erőssé tesz minket*. Erősebbek vagyunk mint a többiek, háziszentélyünk van. Ebben a háziszentélyben hatalmas asszony van, és amit ő mond, az történik. Ebben az esetben sikerült, amit kívántunk. Igazán erős és jó dolog volt. A háziszentély erőt ad. Erősebbek vagyunk.

2.) Az út, amelyiken járunk, helyes azért, mert a Szűzanya kísér minket, és „lenézünk” a többiekre. De úgy nézünk fentről rájuk, mint anya a gyer-

mekére. Lenézünk rájuk, és a szeretetünket ajándékozzuk nekik. Azt mondjuk a Szűzanyának: „Itt szüksége van rád valakinek.” Tudjuk, hogy mi ezt nem tudjuk megcsinálni, nem tudunk csodát művelni. De a Szűzanya tud. Meg szeretnék talán egyszer gondolni, hogy a szentély, amit építünk, az erő helye? Az isteni erő helye. A szeretet helye is. *Aki szeret, az erősebb.*

Erő a szenvedéshez

Belső erő a nehézség elviseléséhez

Megfigyelünk egy bizonyos beleérző képességet, amely nem párosul azal a készséggel, hogy az illető a saját szenvedését vállalná. Sok ember bele tudja érezni magát mások szenvedésébe, de nem kész arra, hogy saját maga is szenvedjen. A lélektani magyarázatot gyorsan meg tudjuk adni. *A beleérzéshez csak nagy fokú érzékenységre van szükségünk, a szenvedéshez belső erőre.* Ez két különböző dolog.

Mit mond ez által a Jóisten nekünk? A problémát először saját életünkben oldjuk meg. Odafordulunk az emberekhez ott, ahol szenvednek, és keresünk valami hasonlót a saját életünkben. Elfogadjuk, és odaajándékozzuk a Szűzanyának.

Megfigyelhetjük, hogy egy feleség szenved attól, hogy a férje rosszul bánik vele. Most keresem a saját életemben ugyanezt a problémát. Talán a társam jól bánik velem, de esetleg találok egy másik embert, aki rosszul bánik velem. Vagy találok valami mást, ami fáj nekem. Ezt most végigharcolom mindaddig, amíg nekem magamnak is fáj. Ezt odaajándékozom a Szűzanyának. Tudom, hogy ezzel a másik embernek jót tehetek.

A háziszentély az a hely, ahol a másik ember számára ajándékozzunk valamit a Jóistennek.

Tehát még egyszer: A beleérző képesség egy ajándék. Azt, ami a másikban van, beengedjük a szívünkbe. Együtt szenvedünk a másikkal. Mindaddig keresünk, amíg valami hasonlót nem találunk a saját életünkben. A problémát először saját magunknál oldjuk meg. Felfedezzük, ha valami fáj nekünk, akkor Jézushoz hasonlítunk.

Egy kutya nem támaszt követelményt. Amikor valaki a kutyáját szereti, az egy másfajta szeretet, mint egy másik ember iránti. Emez követel tőlem valamit. Azt követeli tőlem, hogy legyenek kész áldozatot hozni érte.

Egy kis melegséget minden ember keres. Minden benzinkútnál kaphatók kis plüss állatok. Ezek a kis állatok nem követelnek semmit. Mindig kis aranyosak. Az emberek keresik ezt a meleget, ami semmibe sem kerül.

Egész gyűjtemény létezik, hogy kell az embernek viselkednie, hogy olyan legyen, mint egy ilyen simogatható puha plüss állatka.

Az embernél egyre inkább a lelki gyengeség mutatkozik meg. A szeretet erőt tételez fel.

Kentenich atya a három isteni erényhez három modern szót használ. A hitet úgy nevezi, hogy isteni fényben állunk. A reményt úgy jelöli, hogy isteni bizalomban állunk. A szeretetet úgy jelöli, hogy isteni erőben állunk.

A szeretet erő kérdése. Itt különbségek vannak. Amit a szentélyünkkel összekötünk, az állandó gyakorlása annak, hogy isteni erőben állunk. A Szűzanya jön és azt mondja: „Ajándékozatok nekem az áldozataitokat és az imáitokat.”

Hogyan lesz szentély Óbudaváron?

A szentélyt csak akkor fogjuk megkapni, ha a Szűzanyának már sok-sok áldozatot ajándékoztunk. Ismerem ezt a nőt. Nehézségeket szerez. Vár arra, hogy a kegyelmi tőkébe több áldozat kerüljön. Tárgyalok vele: „Kérlek szépen, most jöjj az én szeretett magyarjaimhoz.” Ő válaszol: „És hány áldozatot adtak a kegyelmi tőkébe? Adtak már százezret? Nem? Viszontlátásra.”

Egyszer Németországban, Speyerben, építettünk egy szentélyt. Németországban kb. 25 szentély van. A fiúk feladata volt a szentély padlózatát feldolgozni. Az eredeti hasonmásának megfelelően 56 m²-t. Azt mondták a fiúk: „Minden cm²-ért egy áldozatot adunk a Szűzanyának; pontosan felkelünk, jól megcsináljuk a házi feladatot, segítünk a nagymamának első szóra, amikor akarja..., az önnevelésben áldozatot hozunk.” Kb. 50 csoport volt, minden csoportnak 1 m²-e. Minden m²-ben 10 000 cm², azaz 10 000 áldozat. Készítettek egy nagy papírt, összeragasztották, minden csoportnak megvolt az 1 m²-re. Amikor összejött a csoport, mindenki mondta, hogy hány cm²-t lehet beikszelni. Amikor készen voltak, kaptak egy szentélyt.

Nem mondom, hogy kell, de ez a schönstatti eljárási mód. Így növekszik a kegyelmi tőke.

A Szűzanyának ajándékozzuk a szeretetünket akkor is, amikor nehéz.

A magyarok karizmája a szeretet. A magyarok nagyon erősek a szeretésben. Ezért ez az ő nagy feladatuk. Ebben a magyarok erősebbek, mint a többi nép. Biztosan erősebbek, mint a németek. Ilyen éneket, „Szeretet áradjon köztünk”, a németeknél nem lehet énekelni; „gyűljön bennünk”, „töltsön el minket”. Biztos, a Bibliában olvassuk, hogy kell szeretni. Ezt mi is csináljuk. De nem „gyűljön bennünk”.

A németek az adójukból támogatják a szegény embereket. Náluk ez a szeretet. De „töltsön el”... Az élet és a létezés más módja ez. Csinálni valamit, az igen. Ha azt mondom egy németnek, hogy „szeretem a magyarokat”, azt kérdi: „Mit csinálsz?” „Évente többször odamegyek.” „Oda-vissza? Autóval, vonattal? Ez jó.” De az nem érdekes, hogy szeretem a magyarokat. Ez különbség.

Számunkra ez lesz talán a módja annak, hogy növekedjen a szeretetünk. Azáltal növekszik a szeretetünk, hogy sok áldozatot hozunk.

Ha a Szentlélek vezet bennünket, akkor számíthatunk arra, hogy sok nehézségünk lesz. Ez egy isteni vezetés, isteni nevelés. A Szentlélek végzi.

A Szentlélek Jézussal is így tett. Jézus legbensőbb körében ott volt egy Júdás. Jézus tudta, hogy Júdás tolvaj volt, és megtartotta őt. Fájt neki, ezért tartotta meg. Szerette őt. Az árulóját szerette. Azt a sok embert, akik tisztelték őt, nem volt neki nehéz szeretnie. De Júdást megtartani magánál és tovább szeretni, nehéz volt.

Ott voltak a farizeusok és az írástudók, akik állandóan ellentmondtak neki. Náluk volt a hatalom, és meg akarta őket nyerni. Újra és újra vitatkozott velük. Mindent még egyszer megmagyarázott nekik. Érezte, hogy irigyek, egyszerűen azért, mert neki sikere volt a népnél, nekik meg nem. El lehet képzelni, hogy milyen nehéz volt. Beszélt, és ott ültek a többiek, és az arcukról látta, hogy gyűlölik őt. Kérdéseket tettek fel, de nem azért, mert érdekelte őket, hanem, hogy nehézséget okozzanak neki. Jézus szerette őket. Ez munka.

Ez a mi munkánk, nekünk, magyaroknak a munkája. Senki sem múlhat felül bennünket a szeretésben. Ez a hivatásunk.

Ezt mondja a Szűzanya a szentélyében: „Ajándékozátok ezt nekem a kegyelmi tőkébe!” Ha azt feleljük a Szűzanyának, hogy nevelhet bennünket, akkor mindig eszébe jut valami új. Soha sem mondja: „Most már elég. Már tudtok szeretni.” Mindig jön valami. Újra meg újra gyakorlunk. Ez a mi utunk, hogy a kegyelmi tőkébe hozzájárulásokat teszünk. *A szentélyünk a szeretet szentélye lesz.*

A magyarok tudnak szeretni. A legalacsonyabb fokozat a kutya, de vannak magasabb lépcsőfokok. Az emberek iránti szeretet követel valamit. Az ellenségünk iránti szeretet még többet követel, és növekszünk.

Bepillantunk a gazdaságba. Értik a „mobin” szó jelentését? Amikor megfűrnak valakit. Ez egész „normális munka”. Megéli valaki a konkurenciát, és megpróbálja lehúzni azt, amit a másik tesz, hogy a munkatársak körében ne kapjon elismerést. Az ilyesmit legtöbbször jól meg is indokolják. Az

okok mindig más forrásból jönnek. Ha keresztények azok, akik ezt csinálják, azt mondják, hogy a másik nem keresztény, ezért vele szabad. Mindig keresnek valamilyen megokolást, amivel igazolni akarják ezt a „munkát”.

Különböző szinteken létezik szeretet. Még nem szeretünk teljes szívvel. Talán fél szívvel, negyed szívvel. A szívünk másik részével még saját magunk körül forgunk. Azt mondja most a Szűzanya: *„Azt szeretném, hogy teljes szívvel szeressetek, hogy semmi se maradjon vissza.”* Ez az önnevelésünk során a szentélyünkért végzett munka. Teljes szívvel szeretni.

Zsarnokság a házasságban

Beszélgetek a társammal és próbálom őt megnyerni. Ha valakit meg akarok győzni, az nem megy rögtön. Az embernek joga van ahhoz, hogy egy dolgot átgondoljon.

Ha olyan a házastársam, hogy egy kicsit melankolikus vérmérséklete van – a magyaroknál mindenkinél így van –, akkor megnevezek egy dolgot, egy idő múlva újra előhozom, aztán megint. A másik azt mondja, ellene van, nem jó. Ugyanazt még egyszer elmondom. Egész lassan beszélünk erről a dologról. Ez egy munkatársra nézve is áll.

Vannak olyan dolgok, ahol érezzük, hogy erre képtelenek vagyunk. Például okosnak is kell lennünk.

Ez érvényes az önmagunkkal való bánásmódra is. Nem szabad magunkat mindig kínozni. Néha azt kell mondanom: „Ilyen vagyok.”

Kentenich atya nagyon nyugodtan mondta egyik társamnak: „Ilyen vagy.” Érezte, hogy elégedetlen magával, de úgy, hogy az nem egészséges. Vádolta magát. Elégedetlen volt magával. Ez beteggé tette. Kentenich atya akkor azt mondta neki: „Ilyen vagy. Fogadd el a gyengeségedet. Én is elfogadlak téged ilyennek.”

Saját magunk zsarnokai is lehetünk, ha állandóan gyötörjük, kínozzuk magunkat.

Ez nem a mi stílusunk. Azt mondjuk: „Ilyen vagyok”, és dolgozunk azon, hogy ezt megváltoztassuk. Ha ez nem sikerül, akkor hiszünk abban, hogy Isten irgalmas.

Hogyan bánunk a házasságban történő zsarnoksággal?

A házasságban előfordul, hogy kölcsönösen zsarnokoskodunk egymás felett. Előfordulhat, hogy az egyik házastársnak van egy nagy gyengéje. Le akarja győzni ezt a gyengeséget, de képtelen rá. Hogy megy most tovább?

Mondjam azt, hogy maradjon ilyen? Ezt nem mondhatom. Ami helytelen, az helytelen.

Állandóan kritizáljam? Most a szívemben végbemenő kritizálásról beszélek, ami belül történik, magamnál. Mi történik akkor? Egyre jobban elszakadok tőle. Idővel eltűnik a szeretet. Akkor valaki mást keresek. Ez se megy.

Azt mondom: Ez a hibája. Ez a hiba sokáig megmarad. *Ez a hiba hiba, de elfogadom őt.* A társamat még egyszer elfogadom. Ezúttal úgy, mint egy társat, akinek hibája van. Ez olyan, mint amikor Isten elfogad bennünket. Isten tudja, hogy holnap ugyanazok lesznek a hibáim, mint ma. Talán egy kicsi valami változni fog. Nem sok minden változik. Ami változik, az a hitem. Egyre jobban hiszek Isten irgalmasságában, ezért nem zavarnak már annyira a hibáim.

Ez az emberek közötti kapcsolatban is így megy. A társam megtartja a hibáit. Nem fog megváltozni, de én igen. Egyre inkább neki ajándékozom a megbocsátást. Ha ezt megfelelően tudom tenni, akkor szent vagyok.

Így bánunk a házasságban megmutatkozó zsarnoksággal.

Soha nem fogadom el a hibát úgy, mintha jogos lenne. Ami helytelen, az helytelen. Nem hagyom a társam magam fölött zsarnokoskodni, de a könyörületességem növekszik.

Ha egy ember hibája az ösztönök világában gyökerezik, és az a meg tapasztalása van, hogy nem képes ezen változtatni, akkor elkezdti ezt a hibáját szentté nyilvánítani.

Mondok egy példát. Valaki iszákos. Egyre többet iszik. A következő történik: Kezdetben érzi, hogy ez nincs rendben. Megpróbál ezen változtatni, de nem sikerül. Ha nem sikerül neki a könyörületes Atyát megtalálni, akkor elkezdti a saját gyengeségét igazolni.

Egy alkoholista egyszer azt mondta nekem: „Bajban vagyok. Ivási kényszerem van. Innom kell.” Ezekkel a szavakkal már kimentette magát, és nem akart ezen változtatni.

Az együttes függőség

Egy alkoholistánál ez gyakran olyan folyamat, ami több éven át tart. Nem szeretne megváltozni. Mindenki sajnálattal van iránta, és a környezetében élő emberek védik őt. Vagyis gondoskodnak arról, hogy a többiek ezt ne vegyék észre. A szakemberek függőségről beszélnek. A családtagoknál, akik az alkoholistáról gondoskodnak, együttes függőségről. Ezek az emberek is függőségben vannak. Például az asszony, aki állandóan gondoskodni szeretne a „beteg gyerekről”, mert az jó érzés. Mindenütt panaszkodhat, hogy milyen nehéz is neki.

Mit csinál ez a szegény asszony, ha a férje már nem iszik? Nehéz az élete. Azt mondhatja: „Jaj, de fáj!” Jön egy pap, és mondja: „De nehéz az élete, ez a mártírkorona...”¹

Ez érvényes akkor is, ha a férfi házasságot tör. Előfordulhat, hogy a feleség függővé válik. Nem azt mondja, hogy „disznó vagy”, hanem védi. A férfi kihasználja ezt. Olyan, mint a „kis zsarnok”. Játszik a feleségével, úgy, hogy állandóan megalázza őt. A nő nem akar erről beszélni, mert szégyelli magát. Az emberek azt mondanák, hogy nem tudja a férjét megtartani. Ezért nyugton marad. A zsarnok diadalmaskodik, és az egyik nőt váltja a másik. Nem marad az elsónél. Itt is egy együttes függőségről van szó. Férfiről és nőről beszélek, de ilyen fordítva is van.

Mit jelentsen ez számunkra? Nem hagyjuk magunkat uralni a kis zsarnok által. Megmondjuk neki, hogy áll a dolog. A 3 éves kis zsarnoknak vagy a kis zsarnoknak, aki 50 éves.

Az átrendeződés életszakaszai

Gondoljanak arra, hogy az életünk folyamán bizonyos életszakaszok vannak, amikor átrendeződés történik. Ez a 40-45 év közötti időszak, és a 60-65 év közötti idő.

A 40-45 év közötti időszak az életközép válsága. Az ember még egyszer átáll. Felvetődik a kérdés: Ez minden? Már látni lehet, hogy 20 évig dolgozott, még 20 évet hozzászámolhatunk, és ennyi volt.

Ebben az időszakban a házastársi hűség veszélyeztetve van. Még egyszer szeretne az ember fiatal lenni. Ha ebben az időszakban olyan társra tesz szert, aki fiatal, akkor veszélyben van. Még egyszer átéli a fiatalágát. A hűtlenség a veszély.

Ami még veszélyesebb, hogy nem használja ki az időt.

Mit jelent ez az életközép-válság? Azt, hogy az eddigi életemet összefoglalom és azt mondom: „*A legfontosabb rész előttem áll. Feladat áll előttem. Feladatom van.*”

Ez a társ kapcsolatra is áll. Még egyszer felépítünk magunknak valami újat. Még egyszer elindulunk egy új jövő felé. Odanézek a házastársamra, aki 40-45 éves vagy egy kicsit fiatalabb vagy idősebb, és megállapítom: „Sokat jelentesz nekem. Sok mindent kiálltunk együtt. Az életünk egészen új szakasza következik.”

---

1 Utalás arra, hogy a nevezett élethelyzetet valaki – akár egy pap – helytelenül ítéli meg.

Ha egy fiatal társsal elkezdek most egy kapcsolatot, akkor ez a növekedés nem következik be. Megtagadom, hogy érettebbé váljak. Szeretnék még egyszer fiatal lenni.

A következő nagy válság – 60-65 év között – hasonló ehhez. Nagyon megváltozik az ember. Egy új megközelítésre tesz szert önmaga és az élete iránt. Már nem elsősorban az számít, hogy mit csinál az ember, hanem az a hangsúlyos, hogy hogyan csinálja. Egy nagyobb bensőségesség jön létre. Új örömet élünk meg afölött, amivel a Jóisten megajándékozott bennünket.

Itt is megragadhatja az ember a menekülés lehetőségét. Kereshetek embereket, akik igazolhatnak engem.

Ebben az életszakaszban nagyon sok válás van, mert az emberek azt hiszik, hogy most még egyszer menni fog. Ebben a korban nem kevés pap van, aki megházasodik. Még egyszer elkezdődik valami új, és úgy hat az emberre, mint egy ifjúság, fiatalság.

Mi a teendő ebben a válságban? Rájövünk, hogy a lényeg belül van. A legfontosabb a szívem szentélyében történik. A gazdagság a saját szívemben van. Ezzel szeretnék másokat is megajándékozni.

Tehát 40-45 és 60-65 év között az ember még egyszer megváltozik.

Az egyik az életének nagy alkotó fázisa előtt, azzal a kísértéssel, hogy visszamenekül a múltba.

A másik a nagyobb bensőségesség útja felé. Itt is azzal a kísértéssel, hogy visszamenekül az ifjúság álmvilágába.

Ha ezt tudjuk, kicsit nyugodtabban bánunk ezzel a problémával.

Hogyan vezetünk?

Odafordulunk a másik emberhez

Teljes szívvel. Ezzel a lelkülettel neveljük a gyermekeinket. Ezzel a lelkülettel vezetünk embereket. A kettő összefügg.

Kentenich atyától vesszük az ösztönzést. A gyerekünknak helyet adunk a szívünkben. Azaz teljes szívvel odafordulunk hozzá. Ez jót tesz neki. Ennek semmi köze sincs a szentimentalizmushoz. A gyengédséghez sincs köze. Ez olyan folyamat, amely a szellemből és az egész személyiségből

fakad. Itt van tehát egy gyerek vagy egy munkatárs, akiért felelősséggel tartozok. Ugyanaz a lelki folyamat. Odafordulok hozzá. Megnézem őt. Ez az emberi szellem történése.

Makarenko, a nagy szovjet pedagógus egyszer a közösségével átvesz egy másik, fiatalokból álló közösséget. Ez a másik kolónia egészen lepusztult állapotban van. Végigmegy a házon, és látja, hogy a gyerekek a koszban vannak. A ház előtt egy fának támaszkodva ül egy fiú. Makarenko elmegy mellette. Megáll, megnézi a fiút és továbbmegy. A fiú utánaaszalad. „Anton Szemjonovics, miért nézett meg engem úgy?” A fiú újra meg újra ismétli ezt a kérdést. „Miért nézett meg úgy engem?”

Ez volt egy fiatal pap megtapasztalása, amikor Kantenich atyával találkozott. 27 éves volt, 3 éve már pap és beteg, szellemileg nagyon rossz állapotban volt. Kantenich atya ránézett, megnézte. Sok beszélgetés folyt köztük. Mindent elmesélt Kantenich atyának. Később így nyilatkozott: „Az életem folyamán sok emberrel volt dolgom, de egyetlen emberrel sem találkoztam, akinek olyan fontos voltam, mint neki. Az összes gyengességemet látta, de fontos voltam számára.”

Ez a kulcs a nevelésben. *Ez a kulcs az emberek vezetésénél.* Nem a gyengédség kérdése. Nem a jó szavak kérdése, hanem az észlelés kérdése. Valakit észlelni.

Makarenkóval a történet úgy folytatódott, hogy amikor a fiú megkérdezte: „Miért nézett meg úgy engem Anton Szemjonovics”, azt válaszolta: „Csak látni akartam egyszer, hogy néz ki egy ilyen koszban levő gyerek.” A fiú újra kérdezte: „Miért nézett úgy rám?” Ismét azt válaszolta: „Csak meg akartam egyszer nézni, hogy néz ki egy ilyen koszos gyerek.”

Miért kellett így beszélnie? Ezek az elhanyagolt gyerekek nem értettek más nyelven. Ha azt mondta volna Anton Szemjonovics: „Tudod, szeretlek”, akkor azt gondolta volna a fiú, hogy valami nincs rendben nála.

Ha munkatársakat kell vezetni, akkor abban a nyelvezetben kell maradni, amelyet az illetők megszoktak.

Ha egy főnök azt mondja a munkatársnőjének: „Szeretlek”, ez nem megy. Nem érti, hogy mit akar mondani. A megnyilatkozásunk módjának meg kell felelnie a környezetnek. *A döntő belül van. Belül az van, hogy nagynak látlak téged.*

Kantenich atyának nem volt szokása, hogy „jó szavakat”¹ mondjon. Amikor észrevette, hogy nagyon kételkedik magában valaki, akkor egészen halk utalást tett. Ez finom megfogalmazás volt. *Hagyta, hogy észrevegye a*

---

1 Kantenich atya természetesen sok jó szót mondott, itt egy finom megkülönböztetésről van szó

másik, hogy nagyra becsüli őt. Csak egy pillanat volt és vége. A lényeg annak a milyenségében volt, ahogy odafordult hozzá. Amit mondott neki, az az illető számára fontos volt. Szellem és szellem közötti történet volt, és egész csendben szívtől szívig.

Közben van valami, ami nagyon fontos. Ha valakihez odafordulunk, akkor nem szabad saját magunkat keresnünk. Ez érvényes a gyerekekre vonatkozóan, diákra, munkatársra, bárkire, egy csoportra vonatkozóan.

Nem saját magunk miatt keressük a másik embert

Ha egy szimpatikus emberrel együtt vagyok, az jót tesz nekem. Ez áll a fiatalra és a felnőttre is. Ízlik. De nem keresem ezt. Odafordulok a másikhoz, jelen vagyok számára. Ez megtérül. A másik ajándék, olyan ajándék, amit nem kerestem.

Érzik, itt egy határvonal van. Keresek egy munkatársat, annyi minden megbeszélni való van. Jaj, de jó. És még egy téma és még egy probléma... De valójában valami másról van szó. Valójában a másikban való örömet keresem.

Ez a gyerekekkel való bánásmódra is érvényes. Keresem a gyermekemet, mert a gyermekem közelsége jót tesz nekem. Vagy keresem a gyerekeket, mert jóindulatú akarok lenni iránta. Ebben a második esetben növekszik a gyermek a közelünkben. Ez befolyás, ami tőlem indul el. Nyugodtan érezhettem a gyerekekkel, hogy örömem telik benne. Ennek mindig két oldala van. Ha valakit megnézek, nagynak látom, örömet lelem benne. Észreveszi, hogy ő nekem jót tesz. Ez felépíti őt.

Érzik itt a határt? Nem azért keresem a másikat, hogy nekem jó legyen.

Kis Szent Teréz életében volt egy ilyen határ. Szerette a főnöknőjét. A szíve azt mondta: „Menj hozzá. Mindig van valami vallásos probléma. Nem nehéz ilyet találni.” Oda akart menni hozzá, de tudta, hogy nem a problémáról van szó, hanem egyszerűen nála szeretne lenni. Akkor belekapaszkodott a rácsba, nehogy odamenjen.

Ez a társammal való bánásmódra is érvényes. Ránézek, megnézem őt. Az nagyon szép valami, amit látok. Nagynak látom őt, és ez jót tesz nekem. A társnak is jót tesz.

Saját méltatlanságom érzete

A magyarok számára van itt egy probléma. Amikor a Jóisten osztotta a szíveket, a magyarok háromszor mondták, hogy itt vagyok. Ezért nagy szívük van. Akinek nagy szíve van, az sokat szenved a szívében. Azt gondolja

ez a valaki: „Jaj, mi van velem? Nem tudom. Nem vagyok méltó. Nem érdemlem meg, hogy szeress.”

Ez keresztényien hangzik, úgy hangzik, mintha keresztény alázat lenne. Fáj egy kicsit. Az, aminek itt megengedem, hogy történjen bennem, édeskeserűen ízlik. De ez nem jó. *Ha odafordul hozzám a társam, megengedem neki. Nem azt mondom, hogy nem érdemlem meg, vagy nem vagyok rá méltó, hanem azt mondom: „Köszönöm. Jót tesz nekem.”* Elfogadom.

Ez egy egész finom életfolyamat. Az ember válaszolni tud az odafordulásra azzal, hogy részéről ő is a társához fordul. Nem gondolja, hogy „nem vagyok érdemes rá”.

A rezignáció az önmagunk körüli forgásnak egy formája.

Kölcsönös odafordulás és annak elfogadása

Odafordulok a másikhöz. A gyerekem egy szál virágot hoz nekem. Örülök a virágnak. Boldoggá tesz. Nem a virágot keresem. Nem várok a virágra, de ha a gyerekem hoz egy virágot, akkor örülök.

Nem szeretnénk ezt megtanulni? Egymáshoz odafordulni, és egyszerűen kölcsönösen elfogadni?

Így van ez a Szentháromságistennél. Az örök Atya odafordul a Fiúhoz, és a Fiú azt mondja: „Igen, Atyám, gyere.” Ez a mozgás – „gyere, Atyám” – olyan, mint egy válasz, az odafordulás formájában.

Képzeljék el, hogy a társuk hoz egy szál virágot vagy a gyerekek hoz egy képet, amit ő festett. Odafordulnak a gyermekhez. Ez egy válasz-odafordulás. Ez a Szentlélek a Szentháromságban. Az Atya odaajándékozza magát a Fiúnak. A Fiú azt mondja: „Igen, Atyám”, és odaajándékozza magát az Atyának. Ez az odafordulás mindkét oldalról olyan erős, hogy létrejön ebből a Szentlélek.

Ez az iskolai osztályban a kommunikáció módja. Odafordulok a diákjaimhoz. Azt gondolom, hogy ti mind reménytelen alakok vagytok, de szeretlek benneteket. Odafordulok hozzájuk. Egy idő után ez visszajön tőlük hozzám. Akkor a Szentlélek ott van a „levegőben”.

Az önzetlen odafordulás

Ez nem mindig sikerül. Ha valaki irigy rám, ha ott van valaki, aki a helyemen szeretne lenni, és én jóságosan odafordulok hozzá, nem fogadja el. Akkor nem sikerül.

Így volt ez Jézusnál is. Az életében sokszor odafordult valakihez, az írástudókhoz és a farizeusokhoz, de irigyek voltak, és nem fogadták el. De érezték ezt a szeretetet, és egyre mérgesebbek lettek, és az irigységből gyűlölet lett, és megölték.

Pilátus ezt pontosan látta, ott van a Szentírásban: Tudta, hogy irigységből szolgáltatták ki őt.

Ez egy nagyon fontos folyamat. Nem tudunk minden embert meghódítani. Ha nem megy, akkor általában nem mi vagyunk a hibásak, hanem a másik. Mert a másik nem vesz részt ilyen napokon, mint mi. Ez újra meg újra előfordul.

Krisztus sorsa megismétlődik minden nevelő életében. Különösen akkor érvényes, amikor a gyerekeim az érési korszakban vannak.

Hogy néz ki egy gyerek, aki az érési korszakban van? Kentenich atya egy képet használ. Ha a kertet felássuk, akkor néha előfordul, hogy egy gilisztát kettévágunk az ásóval. Az egyik végük véres. Ez a két fél ficánkol a földben. Így néz ki az érési korszakban levő gyerek lelke. Egy ilyen fiatalnak mondhatnak, amit akarnak, de ha odanyúlnak, megérintik, fáj neki.

Sok felnőtt is van, aki ilyen érési korszakban van. Nem lehet őket megérinteni, mert fáj nekik.

Amikor a sátortáborban a fiúknál egy ilyen fiút meg akartam érinteni, a sátrak ellenőrzésénél történt, valaki épített valamit. Megkérdezem a csoportvezetőt: „Ki építette?” Megnevezi az illetőt. De nem nézek oda a fiúra, csak azt mondom: „Hm, ez érdekes.” Továbbmegyek. Ennél több nem megy, mert olyan érzékeny, hogy nem tudja elfogadni. Csak azt mondhatom: „Hm, ez érdekes.” Egészen gyengéd módja annak, hogy hogyan érintjük meg egymást.

Ki kell találnunk azt a nyelvet, amelyikre a másíknak szüksége van. Az egész folyamatban ott van az önzetlenség történése. Miben áll az önzetlenség? Megnézem a másik embert, ez nagyon finom határ, és semmit sem akarok magamnak. Megnézem a másik embert. Örömet találok benne. Például az előbbi eset: „Ez érdekes.” Örülök neki, és akkor visszajön valami. Ami visszajön, az egy ajándék. Nem olyan valami, amit elvárok, hanem az csak jön. Akkor boldog vagyok. Nagyon szép ajándékot kapni, de ezt nem akarom, nem várom, nem vágyom rá. Látom, megajándékozom, mondom neki a szívemben, hogy nekem fontos, nem a számmal mondom, hanem éreztetem vele. Aztán visszajön valami, egy ajándék. Ezt az ajándékot nem kerestem.

Az önbecsapás elkerülése

Ezért az önnevelésünk számára nagyon fontosak azok az emberek, akik-től semmi sem jön vissza. Különben becsapjuk magunkat.

Nézzenek körül a gyerekeiknél. A szangvinikus alkatok sokat visszaadnak. A melankolikusok nem túl sokat. Ők is szeretnék, de nekik sokkal kevesebb szavuk van.

A munkatársaimnál lehetnek olyanok, akik egyáltalán nem szeretnek engem. Semmi sem jön tőlük vissza. Az ilyenek fontosak a lelkünk edzése számára, hogy ne csapjuk be magunkat. Különben azt mondjuk, hogy egész önzetlenség vagyunk, valójában pedig azt akarjuk, hogy valami jó legyen nekünk.

Ezért fontosak a csalódások. Ez minden embernél eljön. Azoknál az embereknél is, ahol jó szeretetkapcsolat áll fenn. Ezeket a csalódásokat magunkban hordjuk. A szüleink csalódást okoztak nekünk. Talán azzal, hogy nem gazdagok.

Nem kell feltétlenül, hogy egy tett legyen.

Lehet a természetben rejlő korlát is. Talán szegyenkeztem amiatt, hogy édesapám csak egy munkásember. Szégyelltem. Esetleg az iskolában, az osztályban emiatt kinevettek.

Az édesapám nem volt hibás, munkás volt. De ez fájt. Egy csalódásnak nem kell feltétlenül egy tetteből jönnie. A körülményekből is jöhet.

Lehet, hogy egész egyszerű lakásunk volt, a barátunknak meg egy szép, nagy. Otthon meglátogatott, és látta ezt az egyszerű lakást. Ez fájt. Szégyelltem magam, mert csak ilyen egyszerű lakásunk van.

Ilyen megtapasztalásokat hordozunk magunkban. Mi személyesen feldolgozhatjuk az ilyen csalódásokat. Visszaemlékezünk és beszélünk egymással róla. Ez erőt ad.

Ha a társunk elmesél valami ilyet nekünk, akkor nem azt mondjuk, hogy az nem volt baj, nem volt olyan rossz. Nem vigasztaljuk, hanem egyszerűen meghallgatjuk és megértjük.

Csalódás a szülőkből, a gyerekekből, a barátokban. Ezek a csalódások fontosak. Látjuk, hogy mégis csak saját magunkat keressük. Ez nem baj, emberek vagyunk. De így növekszünk mint személyiségek. Nincs szükségem rá, itt vagy te nekem. Te nálam vagy, te vagy a társam.

Még egy nagyobb lépés. Nálam a házban ott lakik a Szűzanya. Nagyon hatalmas. Ő egy nagy asszony. Ott lakik nálunk a házunkban. A szívem az ő szentélye. Minden más nem olyan fontos. Képzeld el egyszer, hogy a köreinkben ez lenne a tudat: mi, schönstatti családok, tudjuk, hogy a Szűzanya

ott lakik köztünk. A házainkban, itt a mi Schönstatt-központunkban, a szentélyünkben. Ennek valami köze van az öntudathoz. Akkor mindenki azt mondja, hogy a schönstattiak beképzelték, és ez így is van...

Pénz – tőke – kegyelmi tőke

A pénz

A magyarok felfedezték a pénzt. Büszkék vagyunk arra, ha van valamin, és megmutatjuk. Emiatt megcsodálják az embert.

Egy árnyalt társadalomban váltakozik a légkör. Németországban nagyon erős tendencia mutatkozik arra, hogy a gazdagságot elrejtsek. De létezik egy nagyon finom módja annak, hogy hogyan váljon valaki a gazdagsága által naggyá. Tudatosan szerénynek mutatkozik, és ezáltal azt jelzi, hogy milyen fontos ő.

Az irigység egy erős tényező a társadalmunkban.

Németországban vannak iskolai osztályok, ahol meghatározott márkájú ingeket hordanak. Ezek drágák. Akinek nincs ilyen ingje vagy pólója, azt megvetik. Ez így van.

Mit jelent ez? Az embernek viszonya van a vagyonához. Ez egy érték. Mi, modern emberek, intenzív kapcsolatban élünk a pénzzel. Ha valaki azt mondja, hogy neki a pénz nem számít, akkor vagy nem mond igazat, vagy szent. De a szentek ritkák.

Van itt valami különös. A pénz és a tőke ma más, mint korábban. Aki régebben gazdag volt, annak sok birtoka volt. Amikor elfogyott a föld Európában, akkor keresztes hadjáratokat indítottak, hogy új területeket szerezzenek. Nem csak kereszténységről, hanem új birtokokról volt szó. Miután ezt is elrendezték, Amerikába mentek. Ott még volt földterület. A föld volt a tulajdonképpeni tőke.

A dinamikus pénz: a tőke

Ez ma másképp van. A tőkét rögtön át lehet változtatni öltözőkbe, autóba, minden lehetséges dologba. A tőke tágítja az ember lehetőségeit. Megvásárolhatok magamnak egy könyvet, ami fontos nekem, utazhatok, új számító-

gépet, szép ruhát vásárolhatok. A tőke által a személyes lehetőségeim tágulnak. Vásárolhatok magamnak egy házat. A személyes lehetőségeim szélesednek.

Meggondoljuk, hogy mi történt itt. Egy változás válik lehetővé, olyan, ami korábban nem volt lehetséges. A lelki napirendünkre gondolunk. Az Istennel való életünkre gondolunk, egy lelki olvasmányra vagy egy csoportösszejövételre.

„Kincsből” „tőke”

Kentenich atya használja a tőke képet. Ilyen létezik az egymással való bánásmódban is. Megnézek egy embert, akit szeretek, és azt mondom neki: „Te az én tőkém vagy.” Vagy megnézem a sok gyerekemet, és azt mondom, hogy ők az én tőkém. Gazdaggá tesznek engem. Boldoggá tesznek. Gondoskodnak az izgalmakról. A krimi ott van a házamban. Vannak emberek, akiket szeretek. Ők a tőkém.

Kentenich atya átviszi ezt a képet Krisztus misztikus testére, és azt mondja: „Azok az emberek, akik imádkoznak értem és áldozatot hoznak, ők az én tőkém.” Látják, ez egy kép. Egy olyan kép, ami a modern nyelvészészből született. „Ti vagytok az én tőkém.” Ezt mindenki mondhatja a többieknek. „Ti Isten előtt álltok értem. Isten előtt hivatkozhatok rátok, és ezáltal gazdag vagyok.”

Még tovább. A tőke dinamikus, mozgásban van, amivel dolgozni lehet. Ezért utasította el Kentenich atya, hogy az angolban a kincs szót használják a kegyelmi tőkére. A tőke valami más, élő, dinamikus, működő, növekvő. A kincs marad az, ami. Kincs régebben is volt. Kincsesláda, amiben sok kincs van.

A mindennapi életünk képei ábrázolják Istenhez fűződő kapcsolatunkat

Ezzel elkezdődött valami, aminek még az elején vagyunk. A modern világunk értékeinek használata arra szolgál, hogy ábrázolja azt, amit nekünk Isten ajándékozott. Azt mondjuk egymásnak: „A tőkém vagytok. Gazdaggá tesztek engem. Általatok nagy lehetőségeim vannak, amik nélkületek nem lennének”.

Egy közösségben bizonyos dinamika van, mert Isten előtt állunk, és mivel odaajándékozuk az áldozatainkat és imáinkat. Átéltük, hogy a másik olyan lehetőségeket teremt számunkra, amik különben nem lennének. Mindent az egész hétköznapi életben tapasztalhatjuk meg. Lelki nehézségben va-

gyok, és most hivatkozom a kegyelmi tőkére. Hivatkozom azokra, akik a szövetségi évfolyamomban vannak, akik a csoportomban vannak. A többi Schönstatt-családra hivatkozom, vagy valakire a nagy családunkból. Azt mondom: „Jóisten, nézd meg ezt a házaspárt. Miattuk segíts nekem.” Itt valami új kezdődik.

Persze ezt az egyházban mindig tudták. Egészen a nyelvezetig menően. Az egyes egyházi közösségek is beszéltek az ő kegyelmi tőkéjükről. Kentenich atya megragad – az „Ég felé” (Himmelwärts) c. imakönyvében – egy szép példát a jezsuitáknál. Xavéri Szent Ferenc úton van India felé, és a hajó viharba kerül. Amit eközben átélt, később egy levélben ábrázolja. Azt írja: „Isten előtt hivatkoztam a társaimra. Először a rendtársaimra, Ignác atyára, Peter Faberre...”, és a többiekre, és sokkal később más szentekre. Szent Ferenc először a saját közösségéről beszél. Azt mondja a Jóistennek: „Látod, olyan jó az élete, és kérlek szépen, most segíts nekem.” Ez a kegyelmi tőke. Isten előtt hivatkozunk egymásra.

A pénz az életünkben

Megállapítottuk, hogy az emberek hajtanak a pénzre. A pénz valami nagyon szép dolog. Tágítja az emberek lehetőségeit. Ha van pénzem, teljesíthetem a kívánságaimat, de valakinek örömet is szerezhetek, tovább képezhetem magam. Lehetőségeim nyílnak arra, hogy másoknak segítssek. A személyiségnek bizonyos kiszélesedése történik ezáltal.

Természetesen veszély is kapcsolódik ehhez. Mégpedig az, hogy tapadunk ezekhez a dolgokhoz. De ez mindig adva van. Mindig, ha egy teremtménnyel kapcsolatban vagyok, akkor lehet, hogy a teremtménynél elakadok, és elfelejtem a Teremtőt. Ez a veszély mindig fennáll.

Még a Szűzanyára vonatkozóan is így van. Az egyházban vannak emberek és csoportok, akik csak Máriáról beszélnek, és nem látják Jézust és a Mennyei Atyát. Ez nem baj. Meg lehet változtatni.

Hasonlóan van ez a pénzzel is. Csodálatos dolog. Szélesíti a személyiség lehetőségeit, de veszélyt is rejt magában, hogy függünk a pénztől, hogy mindig a pénz körül keringünk.

Vannak emberek, akiknek második természetükké vált. Különös karizma. Olyan karizma, mint a zene. Vannak emberek, akik mindent zenévé tesznek, mindenből ének lesz. Vannak emberek, akik mindent széppé tesznek, esztétikus típusok. Vannak, akik mindig a teljesítményre kérdeznek rá: Hogyan lesz valami a legjobb?

Vannak emberek, akik mindent pénzzé tesznek. Édesapám, miután a fogságból visszatért, találkozott egyszer egy ilyen típusú emberrel. Egy társaságban leültek beszélgetni, beszélgetőtársa egy sajtógyár főnöke volt. Édesapám éppen visszatért Oroszországból. Kérdezte őt ez az ember. Nem azt kérdezte, milyen volt, nem azt, hogy nehéz volt-e, honvágya volt-e, hanem: „Hogyan tud ebből az élményből pénzt szerezni? Ír egy könyvet vagy valami más módon?”

Ez az ember 15 éves tanonc volt, amikor olvasta az egyik újságban, hogy az egyik cégnek szüksége van 15 vagon valamilyen anyagra. Tovább olvasott az újságban. Egy másik cég pedig ezt az anyagot kínálta fel. Írt az egyiknek, hogy szállítani tudja nekik, amit kértek. A másiknak azt írta, hogy szüksége van rá. Ezeket a vonatokat soha nem látta, és ezzel 5000 DM-t keresett. Ennyiből akkor házat lehetett vásárolni. Elmesélte a főnökének, aki kidobta, mert ilyen ember veszélyes a házában. Hazament, és elmondta, hogy kirúgták, de ennyit keresett.

Erről van szó, ez egy karizma. Vannak emberek, akik mindenhol a pénzt látják. Ez egy nagyon fontos karizma.

A pénz nem az ördög, hanem a Jóisten ügye

Az egyház ezt még nem fogta fel. A zenét elfogadják Isten dicsőségére. Az intelligenciát elfogadják, mert Aquinói Szent Tamás vagy Bonaventúra okos volt. De ez nem ment máról holnapra. A ferencesek nem akarták, hogy okosak legyenek, mert Ferenc azt mondta, hogy szegénynek kell lenniük. Kezdetben a ferenceseknek nem volt egyetemük. Később, 350 évvel ezelőtt lett, amikor Bonaventúra és a többiek jöttek. Az okosságot értékeljük az egyházban. A pénz veszélyes. Legfeljebb azért van rá szükség, hogy segítsünk a szegényeknek.

Az egyház számára ez egy nagy belső probléma. Úgy bánik mindig a pénzzel, olyan légkör van a pénz körül, mintha valami ördögi ügy lenne, mivel nem ismeri el, hogy értéke van.

Mi, schönstattiak, azt mondjuk, hogy a pénz nem az ördög ügye, hanem a Jóistené.

Veszélyes így beszélni. Ezek a schönstattiak azt mondják: A pénz a Jóisten ügye. Mi, schönstattiak, azt mondjuk, hogy nagyon fontos az embernek a pénz, mert Isten ügye. Az egyházunknak ezen a téren problémája van.

Olyan világban élünk, ahol a pénznek egészen nagy jelentősége van, még inkább a tőkének. Szélesíti a személyiség és a közösség lehetőségeit.

Pénz és tőke nélkül nem mehet egy vállalkozás. Nem tudnak semmit se csinálni.

A tőke következményeit elfogadják az egyházban. Ha valahol sok munkanélküli van és egy nagy cég tőkét ruház be, és 5000 munkahelyet biztosít, az jó dolog. De a pénz, a tőke nem jó.

Kegyelmi tőke

Most jön Kentenich atya és a tőkét, mint képet használja. Mire? Valamire, ami az Isten és ember, valamint az ember és ember kapcsolatát érinti. Az emberek nagy száma imádkozik és áldozatot hoz, és odaajándékozza a Szűzanyának. Azt mondják: „Ezt odaajándékozzuk neked, áldd meg a szentélyből mindazokat, akik odajönnek.” Akkor ezek az emberek a mi kegyelmi tőkénk. A szentélyünk akkor a Szűzanya szentélye, ha odaajándékozzuk neki az imáinkat és áldozatainkat.

Érzik, hogy ez mit jelent? Ez nagy önzetlenséget követel.

Még az imádkozásnál is lehetünk önzők. Csak magamért imádkozom. Azokért az ügyekért imádkozom, amik nekem fontosak. Csak a saját családomért imádkozom.

A másik, ha azokban az ügyekben imádkozom, amiket én nevezek meg. Például az újságban olvasok Oszama bin Ladenről. Imádkozom és áldozatot hozok, és odaajándékozzom a Szűzanyának őérte. Ezt lehet.

De van még egy harmadik forma. Egy még önzetlenebb. Akkor azt mondom: „Imádkozom és áldozatot hozok, és odaajándékozzom a Szűzanyának, és ő odaadja annak, akinek szeretné.” Ez a mi szentélyünk kegyelmi tőkéje. Ez egy sajátos kegyhely. Ezt a kegyhelyet, amit fönt¹ létre akarunk hozni, azok az emberek hordozzák, akik imádkoznak és áldozatokat hoznak, és a Szűzanyának adják, és ő határozhatja meg, hogy kire fordítja. Észreveszik, hogy a személyiségben ez egy bizonyos növekedés? Már nem magamra gondolok, ajándékozzok. „Neked ajándékozzom, Szűzanya, és te tudod, hogy mire jó.”

Biankó felhatalmazás

Még tovább mehetünk. Azt mondhatom a Szűzanyának: „Egy kicsit még többet teszek. Elviheted magadnak, amit akarsz tőlem.” Azt mondom a Szűzanyának: „Küldhetsz nekem, amit akarsz. Ez fájhat. Megkövetelheted tőlem.” Összekapcsolom magam Jézussal.

1 Óbudavár Csemfa nevű dombján

Jézus azt mondta: „Atyám, ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy Te.” Megtanított bennünket így imádkozni. Így imádkozunk a Miatyánkban: „Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.”

Vagyis igent mondom. A Szűzanya jöhet hozzám, és mondhatja: „Szükségem van rád.” Ez valami egészen szép dolog. Ha nehéz lesz, akkor a Szűzanya kopogtat a szívem ajtaján, és azt mondja: „Szükségem van rád. Fájhat?” Válaszok: (sóhaj) „Vannak mások, akik sokkal szentebbek, mint én.” Ez a szeretet beszélgetése. A végén azt mondom: „Igen, neked szabad.”

Érzik most, hogy itt több minden történik? Az áldozatok, amiket magunk választunk és keresünk, azokat mindig úgy keressük, hogy a tulajdonképpeni problémák elől kitérjünk. Emberek vagyunk. Másképp van, ha azt mondjuk, hogy küldhet nekünk valamit. Akkor a Szűzanya nevelhet, hogy valóban igent mondjak Isten akaratára, és akkor Isten csinálhat velem, amit akar. Atyám, legyen meg a Te akaratod. Így imádkozzuk a Miatyánkban.

Ez nem megy máról holnapra. Ugyan imádkozzuk minden alkalommal a Miatyánkban, de az eltart egy darabig, amíg az életünkben ez eleven valóság lesz.

Kentenich atya még egy másik képet is használ, hogy ezt a tényállást ábrázolja. A banki világban van egy kifejezés, a biankó felhatalmazás. Aláírunk egy csekket, odaadjuk valakinek, és a másik ráírhatja az összeget, amit leemel a számlánkról. Ezt a képet használja Kentenich atya. Azt mondja, hogy aláírunk egy üres papírt, és a Szűzanya az aláírásunk fölé írhatja, amit akar. Mi már most igent mondunk arra, amit ráír.

Ez nem más, mint amit a Miatyánkban imádkozunk: Legyen meg a Te akaratod. Ez ugyanaz, semmi különös. De ez kicsit jobban megérinti az érzelmünket. Modern nyelvezetű. Tudatosul bennünk, hogy itt egy nagy feladat áll előttünk.

Figyeljék meg, hogy mi történik a szentélyünk környezetében. Mi történik? A Szűzanya sokakat leterhel a Schönstatt-családmozgalomból újra meg újra. Kér tőlük egy áldozatot. Ez nagyon boldoggá tehet valakit, de megerőltető is.

Szentélyünk a keresztény élet bölcsője

*Háziszentély, leányszentély*¹

Újra meg újra egy kérdést látunk a korunkban. Isten szól hozzánk azáltal, amit átéltünk. Ez számunkra egész személyesen is szól. Amögött, amit

---

1 Háziszentély, ahonnan a Szűzanya egy család életét és kisugárzását alakítja, leányszentély a Schönstattban levő szentély mása, mely egy egész vidék életére kihat

átélünk, Isten kezét látjuk, és ebben a pillanatban ismét egy üzenetet. Meghív minket, hogy „teljes szívvel” a szentélyért éljünk. Feladatunk van.

Megváltozott valami.

Idáig a házunkban volt a szentély, és családmozgalom voltunk. Most azt mondja Isten: „Szükségem van rátok még többekért. Azt szeretném, hogy Magyarországnak egy kegyhelyet ajándékozzatok.”

Egyesülnek az erőink, a törekvéseink. Összekapcsoljuk mindezt azzal a kérésünkkel, hogy a Szűzanya jöjjön ide közénk, és hozzon létre itt egy kegyhelyet. Ennek nagy jelentősége van. Ez akkor egy olyan hely lesz, amivel az emberek érintkezhetnek, anélkül is, hogy családnapokon részt vennének. Egy olyan hely lesz, amely Schönstatt üzenetét hordozza.

Ha egy kegyhelyet felkeresünk, mellette gyakran látunk kis boltokat, ahol rózsafüzért lehet vásárolni, gyertyákat, érméket stb. Mi történik ott? A Szűzanya a zarándokoknak valamit a kezébe ad, hogy vigyék magukkal haza. Egy rózsafüzért, érmét, gyertyát, stb., kis dolgot, tárgyért a Szűzanya képével, egy söröskorsót a zarándoktemplom képével. A Szűzanya szeretne hazamenni az emberekkel.

Nálunk ez egy kicsit másképp van. A szentély mellett egy képzőközpont van, ahol lelki napok vannak. Az emberek elsősorban nem a kezükbe kapnak valamit, hanem a szellemük és a szívük számára. A Szűzanya megmondja nekik, hogy a mai korban hogyan élünk keresztény módon. A Szűzanya megmondja, hogy hogyan élhetünk manapság apostolként. A szentélyünkhöz tartozik az a ház, ahol a képzés történik.

Schönstattban ez a kezdetektől fogva így volt. A XX. század elején Kentenich atya elkérte a közösségének a szentélyt, ami már korábbi időktől ott volt, és megkapta azt a házat is, ami a szentéllyel szemben áll. A helyi nyelvezetben „öreg ház”-nak nevezték. Ott voltak a lelki napok. Akkoriban minden nagyon egyszerű volt, nagyon primitív. De a kezdetektől fogva adva volt a szentély és a képző ház. A szentélyből és a képzőközpontból a Szűzanya képez és nevel.

Az anyagiakat illetően egyszerű módszer szokott érvényesülni. Megépítjük a Szűzanyának a szentélyt, ő pedig felépíti a többi házat. Még soha sem fordult elő, hogy egy építési engedélyt nem kaptunk meg. Az egész világon kb. 160 szentély van. A Szűzanyának ez nem probléma. Elég hatalmas számára egyáltalán nem probléma. Ezen nem is kell gondolkozni.

A szentély és a kegyelmi tőke

A Szűzanyának azonban van egy másik gondja. Van-e itt elég kegyelmi tőke, hogy meg lehessen hívni a zárandókokat? Tételezzük fel, hogy a kegyhelynek lesz arculata, kialakul róla egy kép az emberekben. Van Magyarországon valahol egy plébános, akihez megy egy válságban levő házaspár. Azt mondja a plébános: „Itt már csak a Schönstatti Kegyelmi Anya segít. Én képtelen vagyok rá.” Akkor ők ketten idejönnek. Letérdelnek a szentélyben.

Ki vállalja ezt fel? Ki az, aki odaáll Isten elé és azt mondja: „Küldhetsz ezért a kettőért keresztet nekem.”

Milyen a kegyelmi tőke? Ez a szentélyre vonatkozó kérdés. Itt különbségek vannak.

Képzeljék el, hogy lenne egy szent család köztünk, ha lenne egy házaspár, aki tényleg, valóban szent.

Szentatyánk, a pápa, nagyon sokat tanított. Legalább 30 000 oldalt írt. Mindazt, amit mondott, legalább egyszer biztos el kellett olvasnia. Még akkor is, ha egy egész csoport írja neki a dolgokat, de nagyon sokat maga ír, félreismerhetetlen stílusa van. Ezt érezni lehet. Szellemi óriás.

Mást is csinált. Nagyon sok embert szentté avatott. Az egyháznak nem csak tanítást ad, hanem eleven embereket. Azt mondja, hogy az ő életükön tájékozódhatunk. Másfélezer embert szentté vagy boldoggá avatott. Előtte ezer év alatt 4000 szentté vagy boldoggá avatás történt. Ő 1500-at avatott. A család évében egy házaspárt akart szentté avatni és nem sikerült, mert nem volt. Sok évvel később, most avatott boldoggá egy házaspárt.

Képzeljék el egyszer, hogy közülünk valaki szent lesz. Tréfásan mondom: Meg kellene egyeznünk, hogy ki legyen az, ki vállalja föl, és mi velük tartunk. Azt fogják mondani: „Ők is a szentekhez tartoznak.” Vagy másképp kifejezve, ez a szentély kegyelmi tőkéje. Házaspárok, akik szentek akarnak lenni.

A szentség útja

Mondhatok-e néhány példát, hogy hogyan néz ki a szentség útja?

Az első: Örülünk egymásnak. Egymásra nézünk, és örülünk egymásnak.

Azt fogják mondani: „Ezért nem lehet sokat tenni. Vagy örül az ember, vagy nem.” Helyes, de a Szentlélek csinálhat valamit. Ha a Szentlélek megérint minket, akkor a másokban nagy értéket látunk. Azt mondjuk a Jóistennek: „Ajándékozd nekem a Szentlelket, hogy újra tudjak örülni a társamnak.”

Miben áll a teljesítmény? Abban, hogy leszállok a trónról. „Én egyedül ezt nem tudom létrehozni. Szükségem van rád. Add nekem Szentlelkedet.”

Látják, mennyi mindent megteszünk lélektani gyakorlatként. Ezt kell csinálni, és azt kell, és itt kapunk jó tanácsot, és vándorolunk, ezt és azt. Ha a Szentlélek megérint minket, akkor új örömünk lesz egymásban. Tudjuk, hogy egyedül, önmagunk ezt nem tudjuk.

Egy második: A szeretet fájhat. Ismerős? Ez az a készség, hogy a házastársunkért készek vagyunk a keresztre menni.

A harmadik: A türelem. A türelemmel összeköttetésben a remény. Sok minden nem valósul meg rögtön. De várjuk, hogy Isten megteszi.

Kentenich atya több mint három évig a dachau¹ koncentrációs táborban volt. Soha nem kételkedett abban, hogy hazatér.

A másik még nehezebb volt. Az egyház számúzta Milwaukee-ba.² Egyetlen másodpercig sem kételkedett abban, hogy visszatér onnan. Nagy biztonságérzet volt benne.

1965-ben Milwaukee-ban egy problémát tártak eléje. Volt valakinek egy nehézsége, amit csak Kentenich atya tudott megoldani, egy megfelelő döntés által. Azt mondták neki, hogy adjon az illető számára néhány tanácsot, amihez tartani tudja magát, ami reményt ad neki. Azt válaszolta: „Mit mondjak? Imádkozza azt: Hatalmadra, jóságodra építke..., és ha hazajövök, kézbe veszem az ügyet.” Ez olyan természetes volt, mintha valaki azt mondta volna, ma este, ha hazajövök, ezt meg ezt elvégzem. Ez normális volt. „Ha hazajövök, törődni fogok a dologgal.”

Egy római prelátus azt mondta: „Csak a koporsóban tér vissza Európába.” De nem koporsóban, hanem Swiss Airrel (svájci légitársaság) tért vissza.

A negyedik: A bizalom. Sok éven keresztül kitartóan. Két év után jó, 10 év után nehéz. Közülünk, akik itt vagyunk, egyesek átélik, hogy a bizalom nagyon régóta tart, és a csoda még nem következett be.

Odaajándékozuk a Szűzanyának az életszentségre való törekvésünket, és létrejön egy nagy kegyhely. Ezt a kegyhelyet sok házaspár szeretete hordozza. Krisztus misztikus testében való szolidaritás folyamata ez. Azt mondjuk az embereknek: „Hivatkozhattok ránk.”

Érzik, hogy hogyan növekszik tovább a mozgalmunk? Elkezdjük a családokban a munkát. Megkértük a Szűzanyát: „Gyere a házainkba.” Megszü-

---

1 1942. március 13. – 1945. április 6.

2 1952. június 21. – 1965. szeptember 16.

letett az a döntésünk, hogy együtt létrehozunk egy vallásos központot, ahol a Szűzanya mint nevelő ott van közöttünk. Mit csinál ő itt? Gondoskodik arról, hogy Krisztus újra szülessen.

Jézus azt mondja: „Ahol ketten, hárman az én nevemben együtt vannak, ott vagyok közöttük.” Ez különös módon érvényes a házaspárra. A házaspárnál, ahol a házastársak Jézus nevében együtt vannak, ott van közöttük Jézus. Olyanok, mint egy élő szentély. Erről gondoskodik a Szűzanya. Megajándékozza a Szűzanya őket azzal a kegyelemmel, hogy átéli, hogy Jézus közöttük van. Megajándékozza őket azzal a kegyelemmel, hogy még egyszer újra szeressék egymást. Hogy újra felfedezzék egymást, hogy a gyermekeikben új örömet leljenek.

Érzik, hogy mindig ugyanaz a gondolat. Az első magyar leányszentély, melyet építeni akarunk, kegyhely lesz főleg házaspárok, családok számára.

Persze ez még nem az út vége.

Kegyhely lesz olyan emberek számára, akik másokat meg akarnak ajándékozni.

Kegyhely vezető személyiségek számára.

Egy olyan kegyhely, ahol egy új nő jön létre.

Ahol a férfi újra nekilát, és új nyelvet tanul meg.¹

Ahol az ifjú nemzedék felfedezi önmagát, hogy képes legyen az új világban élni.

Mit kívánunk magunknak a Szűzanyától ebben a szentélyben? Beszéljenek egymással erről! Egy ilyen vágyban kifejezésre jut a Szentlélek működése. Szívesen mondjuk azt, hogy a vágyódás mértéke a beteljesülés mértéke.

Ingabiztonság

2001. szeptember 11-én megrázkódtatás érte az egész világot. A terroristák New Yorkban két épületet szétromboltak, és eltalálták a Pentagont.

Mind a két New York-i épület jelkép volt, az emberi közösség jelképe. Akinek valamilyen pénzügyi dolga volt vagy egyéb intéztnivalója, annak irodája volt ott. Ennek a világnak a közösségei egy házat építettek, és ez a ház jellé lett, hogy mi, emberek, a pénz által kapcsolatban vagyunk egymással. Ez valami nagyon szép. Ez sokkal több annál, mint egy ház, ami nagyon sok pénzbe kerül. Ez az emberek közösségét jelképezte. Ezt az épületet szétrom-

---

¹ A felesége nyelvét – fáradozik házastársa megértéséért.

bolták. Mélyen érintette az embereket. Most megkérdezzük magunktól, hogy mit akar a Jóisten ezáltal mondani?

Megfigyeljük, hogy Isten gyakran tesz ilyet. Ez a könyv itt fekszik az asztalon. Az a benyomásunk, hogy egész biztosan fekszik ott. Ha megragadom a sarkánál fogva, csak egy ponton függ. Így csinál a Jóisten. Mi szilárdan állunk a földön. Biztosak vagyunk. A mi biztonságunkat a katonai hatalom, a pénzünk adja. A szeptember 11-i esemény következményeképpen már nincs talaj a lábunk alatt. Bizonytalanok vagyunk. Isten ezt szívesen teszi, mert azt akarja mondani: „Én szeretnék a te biztonságod lenni.”

A mi életünkben is így teszi ezt. Elveszi tőlünk a biztonságot.

Minden ember életében van egy szeptember 11-e, a bizonytalanság élménye. Ez lehet egy egészségi vagy egy szellemi probléma, vagy a családban valami probléma, a gyerekekkel vagy a házastársi kapcsolatban egy nehézség. Isten elveszi tőlünk a természetes biztonságot, mert Ő szeretne a mi biztonságunk lenni.

Tekintsünk újra a szentélyre. Ez az a hely, ahol a természetfölötti biztonsággal kapcsolatban vagyunk. Tartom ezt a könyvet, ez ingázik, kileng. Az ingánál van egy nyugvópont. Itt most az én ujjaim, amik a sarkánál fogva tartják. Kentenich atya használja ezt a szót, és ingabiztonságról beszél. Minden bizonytalan, csak egy pont van, ahol nyugszik az ingó tárgy. Ez pedig a Jóisten szent akarata. Erre a biztonságra teszünk szert a szentélyünkben.

Látják, ami előttünk áll, az sokkal több annál, mint ami eddig volt. Idáig a háziszentély volt, otthon voltunk benne, és biztonságban voltunk valamilyen módon. De ez nem elég. Most építünk a Szűzanyának egy szentélyt, összekapcsolunk vele egy képzőközpontot. Ez olyan hely, ahol az emberek szert tesznek az ingabiztonságra. Az Istenben való biztonságra.

Eközben figyelni akarunk arra, hogy ez olyan, mint Krisztus kereszthalálának megismétlődése. Jézus az Olajfák hegyén egész bizonytalanságban van. Sejtí, hogy mi vár rá. Azt mondja: „Atyám, ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy Te.” Az Atya akarata az Ő biztonsága. Ez így marad a Golgotáig. Ott azt mondja: „Istenem, miért hagytál el engem?” De azt is mondja: „Atyám, a kezedbe ajánlom lelkemet.” Ez az a biztonság, amibe belemegy. Átadja magát Isten akaratának.

A szentélyben ezt a kegyelmet akarja a Szűzanya nekünk ajándékozni. Nemcsak nekünk, hanem az egész egyháznak Magyarországon. Ez a gyermek elrejtettsége Istenben. Ez az otthon-levés Istennél. Ez annak a megéle-

se, élménye, hogy Isten szeret minket. Ezt most még nem értik meg, de talán 20 év múlva, ha elolvassák ezt az írást. Ezért építünk most egy szentélyt.

Ez volt a szeptember 11-i esemény. Megváltozott az emberek életérzése, egy sajátos bizonytalanság jött létre.

Isten bizonytalanságot idéz elő, mert ő szeretne a biztonságunk lenni. Ezt gyakran megteszi az életünkben. Ez mindig fáj egy kicsit. Ha tudjuk, hogy Isten szeret minket, akkor Isten mindig elvesz tőlünk egy darab természetes biztonságot, mert oda szeretné adni magát nekünk.

Szükségünk van a szentélyünkre, hogy a Szűzanya ezt kikönyörögje nekünk.

Ez egy meghatározott emberi minőség. Odafordulok az Istenemhez, mindent elengedek, összekapcsolom magam az Istenemmel. Azt mondom: „Atyám, Neked szabad.” Szenvedek a körülöttem levő összeviaskodástól, és nagy nyugalomra teszek szert, nagy nyugalomra a Jóistenben. Ehhez a nyugalomhoz meleg szeretet kapcsolódik. Nagyon szép dolog egészen a Jóisten-nél lenni, hozzá tartozni.

A szeretet kultúrája

Mi mindannyian jól neveltek vagyunk, és gyakran hallottuk, hogy ezt így nem csináljuk, és azt nem... Mindig, amikor hallottuk, hogy ezt nem, azt nem..., hallottuk azt is, amit nem mondtak ki a szüleink: „Veled valami nincs rendben.” Ez beleszivárog az emberbe, befogadja. Sok ember hordozza ezt magával.

Gondolják meg, hogy mit hallottunk a szüleinktől. Hallottunk ilyen pozitív közléseket: „Te vagy a kincsem”?

Egy családhoz mentem, ahol 2 kislány volt, 2 és 3 évesek. Meg kellett kérdezni: „Ki vagy?” Az egyik válaszolt: „Apu kincse.” Kérdeztem a másikat is: „Ki vagy Te?” „Anyu kedvence.”

Emlékeznek ilyesmikre, amiket magukban hordoznak? Ha ilyesmit hordoznak magukban, a szüleik ilyen szavait, amelyek nem úgy hangzanak, hogy „neked kell”, „miért nem csináltad”..., hanem „Te vagy a ...”. Ha ilyen szavakat hordoznak magukban, akkor Önök gazdagok.

De az élet még nem zárult le. Újra meg újra eljön egy olyan időszak, amikor az ember újra beállítja magát, és mindent, ami bennünk van, kiigazíthatunk. Ha a szüleink nem mondtak ilyesmit, akkor a házastárs mond valamit. Ezt szabad. „Gazdag vagyok, mert te vagy nekem.” A gyerekek is lehet mondani, a házastársnak is valami hasonlót.

Ezt mondhatom akkor is, amikor a társam az idegeimre megy. Arra gondolok, hogy most van lehetőségem a kegyelmi tőkéért valamit tenni, és azt mondom: „Gazdag vagyok, hogy te vagy nekem. Életszentségem eszköze, dicsértéssel mindörökre.” Tréfásan mondtam.

Még egy megjegyzés az egymással való beszélgetéshez. Nagyon sok apró dolog van. Ezeket néven nevezhetjük. Az évek józanná tettek bennünket. A sok házias év után az apró dolgok nem lesznek olyan fontosak. Amikor fiatalok voltunk, leveleket írtunk egymásnak. Fontos volt, hogy milyenek az egyes kifejezések, megformálások. Egy kis kép volt a levél mellett, az egyes szavak jót tettek nekünk.

Aztán megszoktuk egymást.

Nem szeretnék egyszer elgondolkozni azon, hogy a szeretet apró jeleit ajándékozzuk egymásnak? Semmi különlegeset, egészen magától értetődő dolgokat.

Most a szentélyünkre gondolunk. Képzeljék el, hogy a szentély körül egy nép jön létre. Ennek a népnek van egy meghatározott stílusa, ahogy egymással bánunk. Ehhez a stílushoz hozzátartozik az apró dolgokban való apró, finom figyelmesség.

Azt figyeljük meg, hogy az emberek közötti bánásmód egyre keményebb, érdesebb lesz. A hangnem érdesebb lesz. Durva dolgokat mondunk egymásnak. Ez a kultúra kérdése.

Valakinek felhívjuk a figyelmét arra, ami nála szép, vagy arra, amit jól csinált. Ezek egész apró dolgok. Olyan környezet jön létre, amelyben az egyik a másiknak jót akar. A korunk az értéket mindig a dolgokban látja, egy ruhában, autóban, gyűrűben.

A szeretet világában az érték a személyekben van. Abban, amit az egyik a másiknak mond. Egész halkán egy forradalmat hirdettem most meg. Az elszakadást, elbúcsúzást attól a magas rangtól, amit a dolgoknak tulajdonítanak, amit a dolgok elfoglalnak. Az új hangsúly a személy.

Ha meglát az ember valakit, és öröme telik benne, akkor sugárzik az egész arca, és mondja a másiknak, ami szépet észrevett. Örül és elmondja. Erről van szó. Látni és mondani. Akkor egy kultúra jön létre a közösségben. Ennek az elején vagyunk most.

Ezzel győzte meg az ősegyház a pogányokat. A pogányok azt mondták egymásnak: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást.” Nem látták a szíveket, és a keresztény házastársak házastársi egyesülését sem látták. Akkor mit láttak? Azt, hogy hogyan beszéltek egymással a keresztények, hogyan bántak

egymással. Ez meggyőző volt. Ahogy egymással beszéltek, az feltűnt ebben a primitív, pogány környezetben.

Ez a világ primitív volt. Szórakozásként azt nézték, hogy emberek a cirkusban ölik egymást, nézték a gladiátorok harcát. Egészen primitív ember volt az, aki ezt élvezte. A keresztények stílusa másfajta volt. Nem lenne szép, ha nekiállnánk, és létrehoznánk a szeretet kultúráját, ha hagynánk létrejönni? Nem tűzünk ki túl sokat magunk elé, de sokat beszélünk erről. Törődünk ezzel az ügyvel.

Kevés kép, fogalom van, ami kultúrát létrehozó módon működik. Az egyik a lovag képe. Ha azt halljuk, hogy lovagias, akkor egész csomó dolog jut eszünkbe. Egy másik szó, ami a kultúrát formálta, a gentleman.

Nincs-e valami hasonló feladatunk, hogy a szeretet kultúráját létrehozzuk, a szeretet civilizációját? Döntsék el, hogy melyik kifejezés tetszik inkább. A pápa a szeretet civilizációja kifejezést használja, de azt is használja, hogy a szeretet kultúrája. Nem lenne szép, ha a Szűzanyát megajándékoznánk ilyesmivel a szentélyért? Közénk jön és csodát tesz. Mi megajándékozuk őt a szeretet civilizációjával.

Josef Englinge¹ gondolok, akit a bajtársai meglóptak. Ezen nagyon feldőhődött. De azután azt írja a naplójában: „Továbbra is jót akarok velük tenni. Anya, fogadd el ezt az áldozatot.” Ez a civilizációnk titka: jót teszünk egymásnak², és odaajándékozunk az ezzel járó nehézséget a Szűzanyának.

Személyesség, kapcsolat

A gyerekekkel

Ennek a kislánynak, Marcsinak van egy kis mágneses horgászbója. Megtanulta, hogy két mágneses valamit össze lehet érinteni és az összetapad. Idejött R.-hez. Odatartotta. R. a golyóstollával odanyúlt. A gyerek nagyon örült. A golyóstoll szétválasztotta a mágneseket. A kislány újra összerakta. Újra jött, és R.-nek újra szét kellett választania a golyóstollal. Mi történt itt?

---

1 Kentenich atya első tanítványainak egyik legkiválóbbika (1898. január 5. – 1918. október 5.)

2 Olyan értelemben, mint pl.: „a pihenés jót tesz nekem”

Van néhány barátom itt a kisfiúk között. Még ennél is olcsóbb játékot találtunk, mégpedig az ujjamat. Ez a játékipar végét jelenti. Ha látok a kisfiú barátaim közül egyet, hogy így közeledik felém, nekem a mutatóujjammal meg kell érintenem a hasát, és mondanom: tit. Ő nálam ugyanezt csinálja, és mondja: tit, és mind a ketten örülünk. Ez igazán olcsó játék. Legfeljebb egy kis szappanra van utána szükség. Ez jelképesen a fagolyó¹ ügye.

Ezekhez a játékokhoz kell egy ember. Szükség van R.-re, aki ezt a golyóstollal csinálja, vagy Tilmann atyára. Tehát időre van szükség. Az kell, hogy örömről teljen a gyerekekben. Ebben rejlik a jövőnk, ha a szeretet civilizációjáról beszélünk. Az egyiknek van ideje a másik számára. Ebben a magyaroknak karizmájuk van.

Az elköszönésre van egy szép mondás. A magyarok azt mondják: „A németek elmennek anélkül, hogy elbúcsúznának. A magyarok elköszönnek, de nem mennek el.” Nagyon erős személyes kapcsolat van. Ezt élvezzük. Élvezzük azt, hogy együtt vagyunk. A búcsúzás sajátos dolog.

A vállalkozásban

Természetesen, ha egy vállalkozást vezetek, akkor nem segít nekem, ha a munkatársaim fél órát szakítanak a búcsúzkodásra. Ez drága dolog. Az időt fizetni kell. Az se segít, hogy amikor megérkeznek, fél órán át üdvözlik egymást. Jönnek és fél órán át köszöntik egymást. Ez nem egyszerű. Ha ott vagyunk az Európai Unióban, akkor konkurenciaharcban vagyunk a német cégekkel. Ők többet dolgoznak, mert nem búcsúzkodnak. Csak annyit mondanak: „Viszontlátásra”, és már el is tűntek. Megérkezéskor sem mondják hosszasan, hogy köszöntelek Benneteket. Csak: „,napot!”

Az egyes élethelyzetekben mérlegelni kell, hogy mi a helyes, mi a jó. Egy német munkatársnak jót tesz, ha a főnöke odafordul hozzá. Csomó papírt megtakarítunk, ha mint vezető kapcsolatot tartunk.

Egyszer javításra adtam a kocsimat. A műhely két felében volt 6-6 egység, ahol az autót javítani lehetett. Volt egy mester. Álltam és vártam. A mester csak jött, és egyik munkatársától a másikig ment. Váltott vele néhány szót. Együtt meggondolták, hogy mi a tennivaló az autóval, és ment a következőhöz. Odafordult a másikhoz. Az volt a benyomása az embernek, hogy jól működik a műhely. Ilyen Németországban is előfordul. Odafordulok hozzád, érdekes vagy számomra. Fontos vagy nekem.

---

1 Az egyszerű, olcsó játék, mellyel több mindent el lehet kezdeni

A magyarok küldetése

El tudom képzelni, hogy ezen a téren a magyaroknak küldetésük van, hogy az emberi kommunikáció ténylegesen személyes kapcsolatot jelentsen, és ne csak dologra, tárgyra korlátozódjon.

Jön ehhez még valami más is, ha a szentélyre gondolunk. Mindent odaajándékozhatunk a Szűzanyának. Ha otthon a padlót tisztogatom, akkor ezt a családjáért teszem. *Valakiért.*

Azok, akikért ezt teszem, általában nem igen mondják, hogy jól csináltam. Általában csak egészen kevés személyes kapcsolat jön létre. De a Szűzanyának mondhatom: „Ezt érted teszem, odaajándékozom a kegyelmi tőkébe.” Én is szívesebben csinálnám ezt vagy azt, de ezt most érted megteszem. Így ez a tárgyi munka személyes vonatkozást kap. *Valamit* csinállok, de *valakiért* teszem. A Szűzanya közel van hozzánk. Örül, hogy ajándékozok neki valamit.

Az életünk személyessé tételéről van szó. Ezen a téren nagy feladat áll előttünk.

Régebben ez a probléma nem volt ilyen élesen jelen. A munka alapján személyes kommunikáció, érintkezés keretében zajlott. Együtt voltak a munkatársak a műhelyben. Csináltak valamit valaki számára, akit ismertek. „Ez az asztal, amit csinálunk, ezé és ezé lesz majd.” Az illető esetleg eljött, benézett, hogy áll a munka az asztallal. Beszéltek egymással.

Képzelnék el valakit egy áruház pénztáránál. Itt az ember egy kis gép. Egyik vevő jön a másik után, és nem ismerik egymást az emberek. Személytelenné válik a munka.

Ki gondol azokra az emberekre, akik a mi autónkat összerakták? Még sose gondoltam azokra a személyekre, akik a nadrágomhoz szükséges színt, festéket összeállították. Ez a fajta kapcsolat elveszett.

Most azt mondjuk: „Szűzanya, ezt neked ajándékozunk.” „Érted teszem.”

Talán nem fogom azokat látni, akik a munkám gyümölcsét élvezik, de ha ezt a Szűzanya kegyelmi tőkéjébe ajándékozom, a munkám személyessé válik. Valami változik. Érted dolgozom.

Ezen a téren nekünk, magyaroknak, erős tehetségünk van, hogy egy személyre ránézzünk és tegyünk érte valamit. Dolgozunk, és odaajándékozunk a Szűzanyának.

Ez kihat a minőségre is. Érted teszem, és ezt jól csinálom. Nem azon van a hangsúly, hogy a dolgot csinálom tökéletesen, hanem: érted teszem.

Ezért fáradozom azon, hogy jó, hogy szép legyen. Azt mondjuk erre, hogy a Szűzanyának hozunk a kegyelmi tőkéjébe hozzájárulást. Hozzuk neki a munkánk minőségét. Ez kerülhet áldozatba. Néha nem megy könnyen újra meg újra nekilátni, hogy jobb legyen, hogy jobban csináljuk, amit teszünk.

Itt is, ott is észleltük, hogy meg tudunk valakit ajándékozni. Teljes szívvel tesszük ezt. Teljes szívvel dolgozunk és a Szűzanyát megajándékozunk ezzel.

A lustaság

Még egy megjegyzés a keresztre, a szenvedésre vonatkozóan.

Úgy van, hogy az áteredő bűn megterheli a természetünket. A lustaság is az áteredő bűn következménye. Lélektanilag nézve a főbűnök közé tartozik, a fősvénységgel, irigységgel és a többiekkel együtt. Miért olyan veszélyes? Mert nem vesszük észre.

A többi főbűnnél meg lehet figyelni, hogy mi történik, mert az egy történet. Ha valaki büszke, és az illető tesz valamit, az látható. Ha valaki fősvény, irigy, akkor tesz valamit. Ha valaki paráználkodik, akkor tesz valamit. Ha valaki lusta, akkor nem tesz semmit. Nagy nyugalmat sugároz. Egy ilyen bolond korban, mint a miénk, ez egész kellemes. Ilyen van, előfordul, mint bűn.

Ha azt mondjuk, hogy ez egy főbűn, akkor nem mond semmit arról, hogy milyen csúnya ez a bűn. A főbűnök beosztását a skót-ír hittérítők hozták. Ők voltak az elsők, akik lélektani szemléletet vezettek be. A főbűnöknél lelki folyamatokról van szó, amelyekből nagyon sok kár keletkezik, innen a kifejezés, hogy főbűn. Ezek a lelki folyamatok, amelyekből nagyon sok kár keletkezik.

Hogy van ez a lustasággal? Ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy az illető állandóan nyugodt. Vannak dolgok, amikhez ha odafordulunk, érezzük, hogy elkezd kellemetlenné válni, és nem csinálunk semmit vagy valami mást csinálunk. Mindenki azt mondja, hogy jaj, mennyit dolgozik ez az illető. A valóságban pedig lusták vagyunk.

Vannak dolgok, amik kellemetlenséget okoznak, amikor elkezdünk velük valamit csinálni. Mindenkinek van valahol valamije, amit még nem rakott rendbe. Éjjel-nappal dolgozik és nincs ideje, majd később. Ezt nevezzük lustaságnak.

Nem arról van szó, hogy valaki ül a díványon és nem csinál semmit, hanem az olyan nem-cselekvésről, amikor érezzük, hogy csinálni kell.

Hogyan fordulunk oda a lustasághoz a szívünkben? Ha két dolog van előttünk, akkor nem gondolkozunk, az mindig veszélyes, mert valamiféle sötét hatalmak irányítják a gondolkodásunkat. Ha két tennivaló közül kell választani, akkor azt csináljuk, ami a kellemetlenebb. Azt ragadjuk meg, ami a nehezebb, azt csináljuk először, nem gondolkozunk.

A lustaság nagyon erős, sok érvet hoz elő. Sokkal erősebb, mint az értelem. Az értelem azt ismeri el igaznak, amire a lustaság ráveszi. Ezt meg tudjuk okolni. Tudjuk, hogy a másikat miért ne csináljuk. Ez nem baj, ilyen van. Az értelem rabszolga. Ha kétségünk van, azt tesszük, ami nehéz.

Ez különösen ott érvényes, amikor szeretünk. Ha Önök most a következő időben különlegesen szeretetteljesen fordulnak oda a feleségükhöz, talán azt mondja a feleségük: „Mi bajod van velem?” Tréfásan.

Ezt úgy kell kezelni, hogy állandóan egy kicsit ellene tartunk, ellene kormányzunk.

Ha éberek vagyunk ezen a téren, annak két következménye van:

Megtörténik egy csomó olyan dolog, ami különben nem történne meg.

Nagy öröm jön létre a szívünkben. Ha a lustaság felett úrrá lettünk, nagy öröm keletkezik. Ilyen van. Ha megcsináljuk azt, amittől mindig húzódoztunk, akkor nagy öröm keletkezik a szívünkben. Ez könnyebben megy, ha jó kapcsolatunk van a Szűzanyával. Akkor mondhatjuk azt: „Ezt érted teszem.”

Szeretnének egyszer utánajárni a dolognak? Egyszerűen felteszik maguknak a kérdést: Hol térek ki egy tennivaló elől? Mi az, amit mindig magam előtt tolok? Hol fekszik el már régóta valamilyen munka? Például már régen akartam a házastársammal erről és erről a témáról beszélni, és nem tettem meg. Milyen területen, milyen témában akartam valamelyik gyermeknek valamit mondani? Keressük azokat az eseteket, ahol kitérünk.

Először megállapítjuk: Hol térek ki?

Másodszor belenyúlunk a tüskékbe. Ez nagyon veszélyes, de legtöbbször életben maradunk. Odaajándékozunk a Szűzanyának, és nagy öröm keletkezik.

A lustaságnak nincs köze a vérmérséklethez. A flegmatikus vérmérséklet egészen más. Az a reakció folyamatát írja le. A flegmatikus nem lusta. Az valami más. Minden vérmérsékletű lehet lusta. Mindegyik kitér a nehézség elől a maga módján.

A belső szabadság

A szabadság, a belső szabadság, a szabad ember atyánknak – Kentenich atyának, Schönstatt alapítójának – nagy szívügye.

Most egy sajátos szabadság-hiányról beszélek. A szabadság hiánya jön létre, amikor olyat teszek, amit nem akarok. Felteszem a kérdést: Tényleg akarom ezt? Nagyon sok dolgot teszünk, amit valójában nem akarunk. Csináljuk, mert csináljuk.

Imádkozunk, mert az ember imádkozik. Akarok ténylegesen imádkozni?

Dolgozunk, mert dolgozunk. Akarok ténylegesen dolgozni?

Beszélünk valakivel, mert épp belépett az ajtón. Tényleg akarok beszélni vele?

Megállunk és elolvassuk egy írást a falon. Tényleg akarjuk ezt?

Természetesen nem mondhatom azt, hogy csak azt csinálom, amit tényleg akarok. De javíthatom annak a minőségét, amit csinálok. *A szabad ember és a tömegember gyakran ugyanazt csinálja.* A tömegember csinálja, mert éppen azt csinálja, a szabad ember azért teszi, mert ezt csinálni akarja.

Gyakorlásként kérdezzük meg magunktól: Tényleg akarom ezt? Odafordulok ahhoz a dologhoz és azt mondom: Igen, akarom. Itt nem az változik meg annyira, amit csinálok, hanem a belső minőség megy át változáson.

Jelen lenni

Múlt, jelen, jövő

A jelen. Három időben élünk: múltban, jelenben, jövőben. Mind a három időben élünk.

Sokan a múltban élnek. Történt egyszer valami nagyobb dolog az életükben, azzal foglalkoznak, arról beszélnek. A múltban élnek, csak keveset a jelenben, és alig a jövőben. Már nem várnak semmit az élettől.

Vannak emberek, akik egészen a jövőben élnek. Már most ott vannak azoknál az ügyeknél, amit csinálni fognak, ha innen elmennek. Kicsit itt is vannak. A lelkük súlypontja a jövőben van.

Vannak, akik erősebben a múltban élnek, kicsit a jelenben. Mások a jövőben élnek, különösen, ha a jövőben valami szépet látnak, ami vár rájuk.

A jelenben élünk

Valami egészen szép dolog, ha a jelenben élünk, ha a most-ban élünk. Ez egyáltalán nem fárasztó, nem kell semmi különöset csinálni. A belső háztartásomban elrendelem, hogy a múlttól este fogok gondolkozni. Akkor megízlelem mindazt, amivel a Jóisten megajándékozott.

De most itt vagyok. A jelenbe hozom minden lelki erőmet.

Összehívhatjuk a lelki erőnket. Akkor egész kis dolgok is nagy örömmel történnek. Ezért létezőnk, vagyunk. Még az se olyan fontos, hogy milyen nagyok ezek a dolgok, hogy a körmömet tisztítom vagy előadást tartok. Most annak adom oda magam, ami rám van bízva.

Nem gondolok mindjárt a Jóistenre. Először jelen vagyok. Most itt vagyok, és így megérinthet az Isten. Ha elfutok magam elől, és mindjárt a Jóistenhez megyek, akkor nem találom meg a Jóistent sem. Most élünk és felfedezzük újra a jelent.

A jelenlét nagyon szép megtapasztalása volt, amikor valaki Kentenich atyával találkozott. Egy schönstatti atya így mondta el az élményét:

„Mise után volt, amelyet ő ünnepelt, én pedig készültem a szentmise ünneplésére. Nagyon összeszedett volt, nem akartam zavarni. Várt odakint. Négy szót mondott nekem, ez 10 másodpercet jelentett. Csak ő és én léteztünk. Semmi más nem létezett.

Ezt többször átéltem. Ezt a tömény jelenlétet. Egészen jelen volt számomra. Nem összpontosítás módján történt. Talán összeszedettségből, nagy nyugalomból jött. Egyszerűen szép volt. Ilyen szeretnék én magam is lenni. Gyakrabban előfordul, hogy a jövőben vagyok vagy a múltban, egyszerre, egyidejűleg. Ő pedig egyszerűen jelen volt. Nagyon szép volt.”

A társam szívében találok meg Istent

A kapcsolatunk

Nem csak a Jóisten szívében pihenünk – ezt valószínűleg mindenki tudja –, hanem a családmozgalmunkban a házastársunk szívében pihenünk.

Itt van a természetes terület és az isteni terület. A természetes terület azt jelenti, hogy sok közös megtapasztalásunk volt. Közös történetünk van azóta, amióta találkoztunk. Talán volt nehézségünk, harcoltunk, magányosak voltunk a házasságban, de a társunk szíve nyitva maradt számunkra. Ez érdekes.

A lélektan azt mondja, hogy az ember mindig változik. 15-20 év után már egy másik ember. Így tehát a házaspárok is megváltoznak. Növekszik az egyik házafél és a házastársa is. A Szentlélek ezt tudja, és amikor újra és újra találkozunk egymással, ismét házások leszünk. Szinte egy új házastárssal, azzal a házastárssal, aki növekedett, nagyobb, más, s akivel ezért nehezebb.

Növekszünk a szívünkben is. Akkor igazán mondhatjuk azt, hogy nagyon nagy a szívünkben a szeretet.

Növekszünk, ez az első.

A Szentlélek jön...

A másik, az a Jóisten ajándéka. A Szentlélek meg tudja ezt tenni. Jön, és a mi szívünk tele van szeretettel. A Szentlélek által újjá válik a kapcsolatunk.

Így pihenni azt jelenti, hogy azt mondjuk: Atyám, a szívedben meg tudok maradni, meg tudok pihenni..., mert mint embert szeretsz, mert a Szentlélek velem van.

Kentenich atyának ez a hely, ahol találkozott a Jóistennel, Dachau volt. Később Milwaukee. Kemény volt, de ott volt a Jóisten, és tudott ott is imádkozni. Ez szép volt.

Aki Dachauban vagy később Milwaukee-ban találkozott vele, derűsnek, nyugodtnak, erősnek találta. Folyton a Jóistennél volt.

Most eldönthetem, hogy a házastársam szíve az én Dachaum, az én Milwaukee-m vagy az én Schönstattom.

Amikor Kentenich atya visszajött, nagy örömmel vezette ismét a Schönstatt-mozgalmat.

Már nem vagyunk kisgyerekek. Nem fontos, hogy a társam szíve Dachau, Milwaukee vagy Schönstatt. Más a fontos. Az a fontos, hogy ott, a társunk szívében és a házasság szentségében találkozunk a Jóistennel. Tehát, amikor ott pihenünk, alszunk, akkor ott találjuk a Jóistent, és ez szép.

Szívesen vagyok közel a társamhoz, mert a szívében megtalálom a Jóistent, Jézust. A házasság szentsége jó dolog. Egy asszonynak, aki nagyon nem a valóságban élt, aki a vallásos, bibliai körben vélte megtalálni Jézust, egyszer azt mondtam: „Nem, nem itt van, hanem a házasság szentségében. Ha igazán meg akarja Jézust találni, akkor a házastársában keresse.” Csodálkozott.

A küldetésünk

A mai egyházban ez még nem nagyon ismerős. Ez a mi küldetésünk. Először saját megtapasztalásra teszünk szert.

Természetesen Jézust az Oltáriszentségben imádni is jó, a szentmisében is jó Jézussal kapcsolatban lenni, befogadni, ez megmarad, de ez a másik valami különös. Keresem az Urat, a Jóistent a társam szívében, mert a házasság szentség.

Talán ezt most is tudjuk csinálni. Amikor áldozunk a szentmisében, talán lesz olyan perc, amikor azt gondoljuk: Jézus, a társam szívében vagy, mint mindig, és ott imádlak. Ezt mindenki mondhatja a házastársának. Talán fáj ez egy kicsit. A kereszten növekszünk a vallásos életben. Ez normális, nemcsak Kentenich atya számára, aki Dachauban, Milwaukee-ban volt.

Egyszer egy schönstatti atya panaszkodni akart, hogy ez fáj, és az fáj... Kentenich atya azt válaszolta: „Nekem mindig fáj valami.” Pont, viszontlátásra. Nem akarok papot panaszkodni hallani.

Nálunk másképpen van. Ha a házastársunk panaszkodik, mindig türelmesen meghallgatjuk. Nálunk szabad panaszkodni. Nem kell, de szabad.

Pihenünk a házastársunk szívében a Jóistennél, aki ott lakik. Pihenünk Jézusnál, aki a házasság szentségében a közösségünkben lakik.

Alapszervevényünk megnemesítése

Az egyesülés és a megtisztulás útja

Kettős valamit figyelünk meg. Az egyik, hogy fölfelé nyúlunk, másrészt, hogy lefelé nyúlunk.

A fölfelé nyúlás azt jelenti, hogy belenyúlunk az istenibe. Ez sokaknak ismerős az egyházban.

A lefelé nyúlás azt jelenti, hogy a lélek mélyébe nyúlunk. Ez nem annyira ismerős.

Más kifejezésmóddal azt mondjuk, hogy van az egyesülés és a megtisztulás útja.

Egy lelkiséget fel lehet arról ismerni, hogy hogyan néz ki náluk az egyesülés útja és a megtisztulás útja.

A karizmatikus mozgalomban, amely közösség dalait szívesen énekeljük, gyakorlatilag egy út van, az Istennel való egyesülés útja. Gyakorlatilag csak az van, hogy az isteni felé nyúlunk. A másik, hogy lefelé nyúlunk, nem igen fordul elő, nem téma náluk. Ez nem baj. Sok mozgalomnál van hasonlóan. Istenről szólnak, Jézusról, Szentlélekről, de a megtisztulás útja nem téma.

Keresünk néhány más példát. Megfigyeljük Jézus kistestvéreit. Charles de Foucauld alapítása ez a közösség. Ezek a férfiak minden nap gyárban dolgoznak, és minden nap tartanak egy egyórás szentségimádást. Emellett rendkívül szigorú szegénység jellemző rájuk. Atyánk ezt így magyarázta: Szélsőséges szegénység van náluk. Ezzel nyúlunk lefelé. Minden nap tartanak egy óra szentségimádást. Ez az egyesülés útja, ezzel nyúlunk felfelé.

Ezt más közösségeknél is megnézhetjük. A jezsuitáknál a következőképpen van. Minden nap egy óra hosszat elmélkednek. Ez az egyesülés útja. A megtisztulás útja náluk az engedelmesség.

Nézzük meg, hogy van ez nálunk. Egyszerűen megfogalmazhatjuk.

Az egyesülés útja a Szűzanya iránti szeretetünk. Ennek különböző formái vannak. Az élet Istene iránti odaadás is az egyesülés útja.

A másik oldal, a lefelé nyúlás és a megtisztulás útja az áldozataink, melyeket a kegyelmi tőkébe adunk. Folyamatosan hozunk áldozatokat. Néha a mi kifejezőmódunkkal így mondjuk: A szeretet fájhat. Azaz: a 'szeretet' az egyesülést jelenti, a 'fájhat' a megtisztulás útját.

Most egy kicsit a schönstatti történelmünk iskolájába megyünk. Megfigyeljük a két klasszikus schönstatti életformát, ahogy Josef Engling ezt kialakította.

Egyfelől itt van a részleges lelkiismeretvizsgálat. Ez a lefelé nyúlás. Mit csinálunk ezen az úton? Megnemesítjük az irracionális törekvő hajlamunkat.

Az „alapszenvedélyek”

Minden emberben vannak bizonyos belső hajlamok, törekvések.

Egyfelől ott van a belső törekvés, hogy hódítson, harcoljon, győzzön.

A másik oldalon a törekvés, hogy a másik emberhez közel kerüljön.

A reklám és az alapszenvedélyek

Amikor csak arról van szó, hogyan bánjunk ezzel a két erővel, ezt használja ki a reklám. Megszólítja az egyiket vagy a másikat vagy mind a kettőt.

Például ha egy mosószerrel van szó, akkor egy boldog gyereket látunk a plakáton. Ez a reklám az anyákat szólítja meg. Az anya szereti a gyermekét. A

képen látható gyerek boldog. Ez egy irracionális, tudatalatti folyamat. Itt nem érvelés folyik. Nem mondják azt, hogy a mi mosószerünk jó, azért, mert... Mutatják a mosószeres csomagot és a boldog gyereket. Ez elég. Az asszony, akit meg akarnak nyerni, hogy megvegye, szeretné, hogy boldog legyen a gyereke, és megvásárolja a mosószert. Ebben a reklámban az odaadó képességet szólítják meg.

Az odaadó képességnek van egy meghatározott oldala, irányultsága, a szexualitás. A reklámparban ezt is kihasználják.

A hódító képesség, ösztön az a törekvés az emberben, hogy nagy akar lenni, hogy érvényesüljön.

Tanulmányozzák egyszer a reklámokat ebből a szempontból.

Egyszer olvastam egy autóreklámot: Nem olcsó kocsí. Mások azt mondják: Ez a kocsí jó és olcsó. Ezek pedig azt mondták: Nem olcsó kocsí. Miért? Ez a reklám az ember hódító ösztönét szólítja meg, nem az értelmét.

„A schönstatti élet nem könnyű, nem a gyengék számára van.”

A reklámokkal így vezetik ma az embereket.

Kérem szépen, nézzenek meg egyszer néhány reklámot! Kérdezzék meg: Kihez szól? Az odaadó vagy a hódító típushoz?

Hogyan bánunk az alapszenvedélyünkkel?

A típusokban vannak különbségek. Van, aki erősebben odaadó, van, aki inkább hódító típus. De mindig jelen van mind a kettő.

Itt van most a feladatunk. Ha ezt az emberben levő mély területet nem vezetjük, akkor a reklám vezeti. Akkor a másik oldalon nyúlhatunk fölfelé, és beszélhetünk a Szentlélekről, Jézusról, Mennyei Atyáról és így tovább, a reklám pedig vezeti a szív mélységét. Ez a mai helyzet az egyházban.

„Teljes szívvel” a mi programunk, azaz meghódítjuk a saját szívünket. Néhány példát mondok. Ki számomra a Szűzanya? Mit jelent számomra? Királynő, édesanya?

Valaki azt mondja: A királynőm. A lovagja vagyok, harcolok az országáért, vele együtt Krisztus országáért.

Más valaki azt mondja: Az édesanyám. Olyan kedves, érzem, hogy szeret. Át akarom adni minden embernek ezt a szeretetet.

Ki a Szűzanya számomra?

Az első, amit teszünk, amikor lefelé nyúlunk, hogy ezeket az erőket elfogadjuk. A második pedig az, hogy egy nagy célra irányítjuk ezeket.

Az első: elfogadjuk ezeket az erőket. Van itt egy veszély. Miért? Itt van egy fiú, akit az édesanyja nagyon szeret. Ez a fiú a szívében hódító típus. Vagy egy leány hódító típus, de az apja, anyja egy kedves gyereket szeretne. Mindig szépen beszélnek: Édesem... Akkor ez a fiú azt gondolja, hogy kedvesnek kell lennie. Azt játssza, hogy odaadó típus. Igazából harcolni akarna, de ez nem tetszik az édesanyjának.

Milyen vagyok ténylegesen? Milyen szeretnék lenni? Szeretnék harcolni és hódítani? Vagy szeretetet és melegséget szeretnék ajándékozni? Természetesen mind a kettőt akarom, de az egyiket egy kicsit erősebben. Ez nagyon fontos. Saját magunkat észlelni, érzékelni.

Itt van egy asszony. A valóságban hódító típus. Erős, kemény, nem enged. De mindig szeretett volna az apja kedves gyereke lenni. Játsszotta a kedves kislányt. Ma még mindig játssza a kedves kislányt. Mit csinál akkor benne a hódító ösztön? Ez nehézség.

Igent mondok magamra. A beszélgetésben segíthetünk egymásnak. Ez mindennaposá válhat.

Egy példa: A fiú édesapja a háborúban volt, ő tehát az édesanyjával volt otthon. A házban lakott a nagymama és a nővére. Három nő. Természetesen a kis rablócsoporthoz ő volt a vezető. A vallásos schönstatti csoportban vezetője volt a 11 éves fiúknak. Ő is 11 éves volt. De otthon... Otthon „kedves ember” volt. „Elélt” a saját lényével.

Ott volt Josef Engling, az odaadó típus, azzal az eszményképpel, hogy mindenkinek a mindene akar lenni, és egészen a Szűzanyáé.

Újra meg újra fölfedezhetjük magunkat.

Lehet valaki odaadó típus, s egyúttal okosabb, mint sokan mások. Nagyon okosan tud bánni a többiekkel, és holnap ő lesz a főnök. A főnök szerepét kell játszania. A főnöktől elvárják, hogy főnök legyen. Ha teret enged a szívének, hisz odaadó típus, akkor kihasználják, becsapják a munkatársai.

Gyakran olyat csinál belőlem a környezetem, ami nem vagyok.

Az első: magamba nézek. Elfogadom magamat olyannak, amilyen vagyok. Ez jelenti azt, hogy lefelé nyúlok.

A második: megnemesítem a szenvedélyemet, hajlamomat.

Hogyan néz ki egy megnemesített hódító típus? Hogyan néz ki egy megnemesített odaadó típus? Mielőtt válaszolunk a kérdésre, keressük az érintkezést a modern lélektannal.

Sigmund Freud a kutatómunkáját Bécsben végezte. Megállapította, hogy az emberben az alapvető törekvés az élvezetre való törekvés. Emellett meg-

figyelt mást is: a halálra való törekvést, hajlamot. A rombolás vágyát. Vagy másik összefüggésben az agresszió szót használja. Van két erő az emberben. Az élvezetvágy és az agresszió.

Később ezt Adler helyesbítette. Amit Freud agresszióra való hajlamnak nevezett, ő azt hatalomra való törekvésnek nevezte.

Ha megfigyelik, ugyanazokról a körökről van szó, amikről Kentenich atya beszél, de van egy különbség. Ott, ahol Freud az élvezetvágyról beszél, ott Kentenich atya odaadást mond.

Kezdetben Kentenich atya nem ezeket a kifejezéseket használta. A hagyományos kifejezésmóddal érzékiségről beszélt. Később ezt a képességet, az élvezetvágyat, érzékiséget, azt, ami e mögött van az emberben, odaadó ösztönnek nevezte. Belevitte, kifejezésre juttatta a megnevezésben ennek az ösztönnek a mélyebb értelmét. Amit Freud élvezni akarásnak nevezett, azt később Kentenich atya odaadásnak nevezi. Azt mondja, ennek az ösztönnek, hajlamnak van értelme. Amit Kentenich atya ezen a téren végrehajtott, nagy teljesítmény a gondolkodásban. Fölfogja, hogy az élvezetre törekvésnek mély értelme van. Gondoljanak a házastársi egyesülésre. Törekedhetnek az élvezetre, de azt is mondhatom, neked ajándékozom magam, és ebben boldog leszek. Ez különbség. Ez az általunk követett mód, ahogy megneveljük a szenvedélyünket.

A hódító ösztönnél is ugyanígy van. Freud agressziót mond, Adler hatalmat. Ez csak az emberben van. Kentenich atya azt mondja: meg akar valamit hódítani. Ez a típus, mint egy vezető, király. Az az ember, aki meg akar hódítani.

A szexualitás területén megfigyelik az agresszivitást, ez a mazoizmus vagy a szadizmus irányában való eltévelyedés, vagy megfigyelik a hódító ösztönt, hogy meghódítom a társam. Ez szép, ezt a Jóisten akarja. Meghódítunk valamit, valakit, és odaajándékozunk magunkat valakinek. A témánk nem a hatalom, nem az agresszió, hanem a hódítás. Vagyis odaadni magunkat valakinek. Ez Kentenich atya gondolati, tudományos teljesítménye. Az ösztönök meghatározásába beépítette azok mélyebb, magasabb rendű értelmét.

Két nagy szent, Assisi Szent Ferenc és Loyolai Szent Ignác, létrehoztak egy-egy imát. Amit az emlékezetemből elő tudok hozni, azt mondom.

Szent Ignác: „Én Uram, én Istenem, add nekem az igazi nagylelkűséget. Adjak anélkül, hogy számolnám, harcoljak anélkül, hogy sebeimre figyelnék, odaadjam magam anélkül, hogy fizetséget várnék. Legyen elég annak a

boldog tudata, hogy a Te szent akaratodat teljesítettem.” Itt van egy szent hódító.

Assisi Szent Ferenc másképp mondja: „Tégy engem békéd eszközévé, hogy szeretetet vigyek oda, ahol gyűlölnek egymást...” Szent Ferenc odaadó típus. Érezni ezt a kétféle típust, ugye? Hogyan néz ez ki? Hogyan néz ki egy szent hódító, egy szent odaadó? Milyen módon lesz az egyik és a másik szent?

Megnemesítjük a szenvedélyeinket egy szó segítségével. Egy szóban nagyon sok erő rejlik. Ha találtunk egy ilyen szót, akkor sok minden magától megoldódik.

Ha egy nő hódító típus és szeretné megnemesíteni az alapszenvedélyét, akkor nem segít, ha azt mondja: alázatos akarok lenni. Hogyan tudja megnemesíteni a hódító hajlamát? Azt mondja: királynő vagyok. Ebből aztán minden további adódik. Ebből adódik az otthoni munka. Csak azt kell mondania: Ez egy királynő lakása? Szép ugye? Egy feleségnek, ennek a királynőnek konfliktusa van a férjével. Mit csinál egy királynő, ha konfliktusa van? Azt mondja: „Ezt csináltad, és ezt meg ezt!”...? Ez egy királynő stílusa?

Ha a megfelelő szót megtaláltuk, sok probléma saját magától megoldódik. Ez a mi filozófiánk része, hogy megtaláljuk a megfelelő, helyes szót. Van egy német költemény: Egy ének alszik mélyen a romokban, melyek álmodnak egyre, egyre, egyre, a világ elkezd énekelni, ha csak kimondod a varázsigt.

Ki vagyok én? Hogyan hangzik ez a szó? Mennyire jól eshet, ha tudom, hogy királynő vagyok. Mennyire jót tett Josef Englingnek, amikor azt mondta: Mindenkinek mindene akarok lenni. Szeretni, szeretni, szeretni. Nem szenvedni, „jaj, úgy fáj ez...”, nem, szeretni. Ez az erő, „mindenkinek mindene akarok lenni”, kifakadt belőle, amikor sérelem érte.

A panaszkodás

Annak a veszélye áll fenn, hogy egy olyan ember, akinek az a hivatása, hogy szeressen, megsértődik. „Ezt tették velem.” Ha meghalsz, mert szeretsz, ez jó dolog. Ha szeret az ember, mindegy, hogy fáj neki valami. A szeretet fájhat.

Nagyon szép, ha olyan a társam, hogy ezt megérti. Ha azzal ajándékozzák meg egymást, hogy a férj jöhet a feleségéhez, és mondhatja: „Ez fáj.” Az egész világon nagy színházat kell játszania. Otthon a feleségénél pedig mondhatja: „Ez fáj.” Ő pedig válaszol: „Jaj, de kár. De most együtt vagyunk

és pihenünk.” Pihenünk a társunknál. A másiknál, a társunknál kipanaszkodhatjuk magunkat, ez szép.

Kentenich atya egy kis megkülönböztetést tesz. Azt gondolja, hogy a nők panaszkodhatnak. Ami a férfiakat illeti, az a tendencia Kentenich atyánál, hogy inkább ne panaszkodjanak. Ezt egy kicsit nehéz mondani, mert a gyakorlatban a másik is előfordul. A fiúk – amikor Kentenich atya a kis-szemináriumban volt, ahol megalapította Schönstattot – jöttek hozzá panaszkodni, és meghallgatta őket. Mind a két részről lehetséges. Akinek mély érzelmvilága van, annak szüksége van arra, hogy ki tudja magát valahol panaszkodni. Ha a házasságban nem teheti meg, akkor a házasságon kívül keres erre módot. Érzik ugye a világos irányultságot arra vonatkozóan, hogy jó, ha a házasságban lehetséges.

Természetesen az is jó, ha van egy pap, akitől tanácsot kérhetek. Minden fél évben fél óra. Különben nagyon hamar kivándorlunk a nehezebb házastársi kapcsolatból.

Nagyon szép, ha néha, egyszer egy évben, összeülünk és panaszkodunk. Azt mondjuk a társunknak: „Látod, ez fáj, és az fáj... De most jó.” Amikor panaszkodik a társunk, nem magyarázunk, hanem meghallgatjuk, és érezzük, hogy ez fáj. Ez elég.

Ilyennek akarsz: amilyen vagyok

Keresünk egy szót arra, amik vagyunk. Dolgozunk a szenvedélyünk megneveléséért. Két dolgról van itt szó. A szeretet fájhat. Egy olyan nap, amelyen a szeretet nem fáj, különleges ajándék.

A Szűzanyára nézek, vele együtt a Jóistenre. Azt mondom: „Ami vagyok, tőled származik.” Ez szép életérzés. Egyrésztől mondhatom: Én vagyok a legnagyobb. Másrésztől azt tudom mondani: Mindenemet tőled kaptam. Ezt nem mondjuk bárkinek, de ez az életérzésünk. Ami vagyok, a Jóistentől van. Isten teremtett bennünket, gondol ránk, megtart bennünket a létben, hogy tovább éljünk. Isten eredeti gondolata vagyok. Ez sajátos életérzés. Egyfelől nagy öntudatot, másfelől nagy szerénységet jelent.

Semmi sem tőlünk van, de mi vagyunk a legnagyobbak. Ami vagyok, azt a Jóistentől kaptam. Ezt lehet egy kicsit érezni. Lehet érezni, ahogy a Jóisten teremt bennünket. Nem saját magunktól élünk. Ha Isten nem tart meg bennünket, nem léteznénk. Isten megtart a létben. Ezt meg lehet nézni magunknál és másoknál is.

Először saját magunkra gondolunk. Isten megtart a létben, mert akar bennünket. Látják, ez sokkal fontosabb, mint a másik, hogy jók legyünk. Fontosabb, hogy Isten akarja, hogy legyünk, olyanok, amilyenek. Szent János ezt így mondja: „Ha szívünk vádol is minket, Isten nagyobb, mint a szívünk.” (1Jn 3,20)

Keressük az eredetünkhöz a kapcsolatot. Keressük azt az alapot, talajt, ami hordoz bennünket. A szó, amit e téren mondhatunk, így hangzik: Te ilyennek akarsz. Ez fontos. Mert mindig azt mondjuk, hogy amilyen vagyok, az nem jó. Barátaim, ez nem a schönstatti út. Mi azt mondjuk: ilyennek akarsz, amilyen vagyok.

A házasságban lehetünk e téren egymás számára Isten képmása. Azt mondjuk, hogy ilyennek akarlak. Ezt *mondjuk is* egymásnak.

Valahol mindannyian olyanok vagyunk, mint a tanítók, akik hibát keresnek. K. „nem jó” tanár ilyen értelemben. Mindig az örömet keresi, ez „nem jó”. A hibát kell keresni, akkor „jó” egy tanár. Ő már egy kicsit schönstatti nevelő.

Nem szeretnék a társuknak néha mondani: „Tetszel!”? Ez jót tesz. Igazán jót tesz neki. Ha egyszer már mondták neki, kérem szépen, ne gondolják: Már mondtam neki, most már tudja. Többször is szabad mondani. Nem túl sokszor. Mindennap háromszor elég. Megmondjuk neki, hogy ő Isten jó elgondolása.

Edzésre van szükségünk

Megint a szentélyünkre nézünk. Elidőzünk ennél a folyamatnál, hogy valakire nézünk, és nagynak látjuk. Látjuk egy embernél, hogy az a hivatása, hogy szeressen. Vagy itt van valaki, akinek az a hivatása, hogy vezessen, valaki, aki tényleg nagy. Olyan emberről van szó, akiből valami sugárzik, árad.

Ezekben a folyamatokban mindig akadály az önzésünk. A másik hibái akadályok az úton. Ezért ezekhez mindig egy kis áldozat kötődik. Ezt odaajándékozzuk a Szűzanyának a kegyelmi tőkébe. Ez a mi munkánk. Ezen a téren mindig edzenünk kell. Mindig. Ha a házastárs kivételesen nem jelent problémát, kivételesen...

Normális, hogy akik olyan közel vannak egymáshoz, azoknak nehézségük van egymással.

Amikor Ausztráliában van a másik, akkor könnyű szeretni. Amikor Schönstattban vagyok, szeretem a magyarokat. Jaj de szép, nagy szívűek... Ha itt vagyok, szeretem a németeket.

Ha az életünket kivételesen nem teszi nehezzé a házastársunk, akkor keresünk valaki mást. Mindig találunk valakit a munkahelyen, az újságban. Valahol mindig van valaki, aki zavar bennünket. Ez edzés. Lehet valamit tenni.

Tréning nélkül olyanok vagyunk, mint az az ember, aki heteken keresztül ágyban fekszik. Amikor felkel, nem tud menni.

Nem elég azt mondani: „Most éppen szeretem a házastársamat. A házastársam jó lány, jó fiú. A családban minden jó, jó az ágyban...” Akkor a szeretetünk és az erőnk csökken.

Néha azt kérdezem, hogy Jézus miért nem küldte el Júdást? Jézus látta, milyen ember Júdás, nem volt buta. Engedte, hogy a közelében maradjon. Amikor az asszony Jézus lábát drága olajjal megkenete, Júdás mérges megjegyzést tett: Miért nem adták el az olajat, és adták oda a szegényeknek! Máskor is így beszélt. Mérges ember volt. Erről az evangélisták keveset szólnak. Ezekről a dolgokról nem beszélünk. De Júdás haragos ember volt. Jézus megtartotta maga mellett, és szerette. Ez edzés volt.

Szabad nekünk is edzenünk. Hol van az én Júdásom? Ha van, hála Isten. Ha nincs, imádkozzunk, hogy legyen. Kicsit tréfásan mondom.

Itt kezdődik az igazi keresztény élet. Minden nap odaajándékozunk ezt a Szűzanyának a kegyelmi tökébe. A nagyobb szeretetet minden nap.

Képzeld el egyszer ott fenn a helyet¹. Ott van a Szűzanya, és 100 család állandóan ajándékozta neki az áldozatait. Áldozatokat, amelyek a szeretetből fakadnak.

Ennek van egy isteni oldala. Krisztus misztikus testében összetartozunk, és minden embert, aki ott megfordul, összekapcsolunk a szerető Istennel.

Ennek van egy természetes oldala is. Ott fönn a szentélynél a szeretet légköre van. Ezt lehet érezni. Ezt nálunk is lehet érezni. A nagylelkűség légkörét és az egymás iránti szeretet légkörét.

Szeretném magam megmutatni

Itt van egy nagypapa, aki szeretné, hogy megdicsérjék, mert szép babaházat épített. Talán csak egyszerűen magyar. Ami az övé, azt szeretné a valakivel való kapcsolatába belevinni. Kell, hogy valaki más is megnézzé. Őt is nézze meg valaki. Később ezt a mennyországban meg fogjuk élni. Ott Isten majd minket fog nézni, és minden babaházat, amit építettünk. Ha odamegyek, a Jóisten megmutatja mindazt, amit csináltam, az apostolkodást. Ter-

1 Óbudaváron a helyet, ahová szentélyt szeretnénk építeni

mészteresen a magyarokat is. Mi ketten nézzük, és a Jóisten azt fogja mondani: „Ezt jól csináltad.” Én mondom: „Atyám, de..., ezt és azt és olyan rossz voltam és büszke és lusta ...” A Jóisten mondja: „Gyere, látod, milyen szép.”

A nagypapa szerette volna valakivel megnézni a babaházat. Mi az életünket fogjuk megnézni az Isten előtt. Régebben azt mondták, hogy mindenkélt a bűneinket fogjuk megnézni. Kedves barátaim, ha a mennyországban lesznek, és az Úr az Önök életét nézi, érezni fogják, hogy örül az életüknek. Ha akarják, mondhatják: „Hát, bűneim is vannak,” és beszéljenek a bűneikről. Ezt természetesen szabad.

Amit most mondok, azt nem kell elhinni. Moody, egy amerikai ember, interjúkat készített olyanokkal, akik a klinikai halálból tértek vissza, arról, hogy mit éltek meg. Ez nem hitigazság. Sokan fénylénnyel találkoztak. A keresztények azt mondták, Jézus Krisztus volt, a többiek lénynek nevezték. Ezzel a fénylénnyel megnézték az egész életüket. Nagyon szép volt.

Két dolog nem tetszett a fénylénnyek: Ha nem szeretett valaki, akkor egy kicsit mérges volt. A másik, ha valaki az idejét nem használta ki. Szeretni kell és kihasználni az időt. Ott, ahol bűnösnek érezte magát, sokszor a fénylény azt mondta: „Ebből is tanultál valamit.” Pont, vége. Ezt nem kell elhinni, ezt Moody mondja. De érdekes. A szeretet a legfontosabb dolog. Nagyon sok dolog van, ami miatt aggódunk, és nem olyan fontos.

A nők emancipációja

Az asszonyok erőssége

Ezen a téren nagy feladatot látunk. Tiszteletteljesen fordulunk oda a nőkhöz, hogy az asszonyainkat nagynak lássuk.

A schönstatti családokban gyakran sok gyerek van. Otthon kell lenniük az asszonyoknak. Megszakítják a hivatásbeli, foglalkozásbeli karrierjüket. De elkezdődik egy emberi karrier, az emberi kapcsolatok karrierje. Az emberek megérintésének karrierje. Olyan sok ember van, aki segítséget kaphat az asszonyainktól.

De hálásak vagyunk, ha vannak köztünk foglalkozást űző, állásban levő asszonyok is. Egy ilyen asszony a cégénél királynő vagy sokak anyja lehet. Ez nagyon finom módon történik.

Szüleim 40 lakásos házban legfölül laktak. Csillagformája volt az épületnek, középtűt benn egy felvonó. Anyám minden lakóval beszélt. Bizonyos idő után ismerte az egész házat. Egyszer otthon voltam látogatóban a szüleimnél. Elmesélték, hogy XY urat a házból elhagyta a felesége, mert sokat ivott. Ez volt a helyzet, amikor hazajöttem. A szüleim nem igazán ismerték, nem volt közelebbi kapcsolatuk velem. Ez a férfi telefonált a szüleimnek, és akart velük beszélni. Készült hozzá az édesapám. Mondtam neki: Kérem szépen, mondja, hogy a fia itthon van, aki pap, és segíthetne. Apám lement, és néhány perc után telefonált: Tudsz jönni? Odamentem, és beszélgettünk. Ez a férfi azt mondta: „A szüleit mindig csodáltam.”

Nem volt több kapcsolat közöttük, csak a köszönés és néhány jó szó. Ők egy kicsit a ház lelke voltak. De nem csináltak sok mindent.

Ha egy asszony ilyesmit csinál, akkor nagyon erős. Akkor az asszonyok erősebbek, mint mi, férfiak. Ez a férfi az édesanyámról beszélt, amikor ott voltam. Az nem jó, ha az édesanyám megy oda, ezért mi, férfiak, beszélünk. De az édesanyámról beszélt. Egy asszony lelket adhat egy háznak. Egy környéknek lelket tud adni.

Az áruház, a szupermarket pénztáránál, ahol sok ember van, amikor édesanyám került sorra, mindig mondott egy személyes szót. A végén megismerték, barátságosan köszöntötték. „Jaj, de jó..., mit csinál...” Nem kell, hogy sok legyen. Egy asszony nagyon erős tud lenni. A környezet lélekkel való megtöltését, áthatását egy férfi is tudja, talán, sok edzéssel.

A nők újra elfoglalják az őket megillető helyet

Korábban ott volt a paraszti gazdaságban vagy a kézműves műhelyben, pl. a kovácsműhely környékén az asszony, és részt vett a férje egész életkörüben. Az emberek jöttek a boltba, az asszony is ott állt. Ez volt az egység.

Később bekövetkezett az iparosodás. Ez a férfiak világa. Az asszony otthon volt, a gyermekekkel, a konyhában, a templomban.

Most végre kezdi az asszony ezt a világot meghódítani, az iparosodott, műszaki világot, amelyik korábban csak a férfiaké volt.

Van Schönstattban az ún. világi intézmények között egy közösség, olyan szerzetesnők közössége, akik egyedül élnek a világban. A világnak nőies lelket adnak.

Érdekes kérdés: Ki az erősebb? Az egyik oldalon egy bankigazgató és a másik székben egy olyan asszony, mint K. Az igazgató házas vagy vőlegény, és a másik, a munkatársa schönstatti nő. Ki ad lelket a cégnek? Kivel beszél az igazgató? Otthon a feleségével? Ez normális. Tilmann atya mindig mondja, hogy a férfi a feleségével beszélgessen. De ha van egy asszony a cégnél, egy titkárnő vagy egy másik igazgató, aki asszony, akkor kivel beszél ez a férfi? Természetesen, tételezzük föl, schönstatti család mindkettő. Kivel beszél a schönstatti családapa a cégről? A feleségével otthon a háziszentélyben vagy a munkatársával, a schönstatti nővel a munkahelyen?

Van számunkra egy nagy feladat: Az asszony hódítsa meg az ipar világát. Nem szabad ezt a világot ilyenek hagyni, mint amilyen. Ez a mi küldetésünk. Meg fogjuk oldani a problémákat, ahogy felbukkannak.

A kettős elv

Korábban másképp volt. Ez a kettős elv volt érvényben: paraszt, paraszt-asszony; mester, mesterné; király, királyné. Az egész vonalon érvényesült a kettős elv.

Most viszont egyoldalú elv érvényesül. Így nem maradhat. Ez a férfitársaság beteg. Ezt nem lehet így hagyni. El kell kezdődnie, hogy az asszonyok befolyást gyakorolnak. Meghódítja az asszony az egyik pozíciót a másik után, és akkor újra létrejön a kettős elv.

Ha egy új társadalmat akarunk felépíteni, akkor ezt nem szabad az asszonyok nélkül csinálni, hanem úgy, hogy az asszonyok erős pozícióban legyenek.

Ha a feleségemet állandóan fölfelé húzom, akkor ő magával emel engem. Ez kölcsönösen történhet. Az egyik a másikat fölfelé emeli. Fölfelé emeli a férj a feleségét, és a feleség segít fölemelkedni a férjének.

Házastársi és munkahelyi kapcsolat

A házasság számára azt jelenti, hogy egy házasságnak el kell azt viselnie, hogy van egy más nemű társa a férjének. Itt van egy asszony, és itt van egy férfi. A férfinak van egy titkárnője. Hazamegy a férfi, és mindent elmesél. Az asszony nem féltékenyekedik. Természetesen ez fáj, ha érzi, hogy szereti a másikat.

Vagy az asszonynak a cégnél jó és mély kapcsolata van egy férfival, egy kollégával, igazgatóval. Az asszony hazajön és mesél. Nagyon fontos, hogy

egy házasság olyan erős legyen, hogy ezt lehessen. Ha ez így működik, akkor lehet.

Ha azonban az egyik házastárs féltékeny, akkor nem megy. Mert akkor a külső kapcsolatból nem jön vissza a másik, hanem kint marad. Ez veszélyes.

A schönstatti asszony munkatárs ezzel a férfival kapcsolatban van, és a schönstatti feleség féltékeny, és mert féltékeny, a férfi nem tud otthon mesélni. Ez így nem jó. Minden munkahelyi személyes kapcsolatból jöjjünk vissza, és tudjunk otthon mesélni. Mondhassa az asszony az igazgatónak: „Beszélgettem a férjemmel, elmeséltem neki, nagyon érdekesnek találta.” Akkor tudja az igazgató: Aha, van egy harmadik. Jó. Hagyjuk, hogy a másik tudja, miről beszéltünk.

Ez valami új és nagyon fontos, mert a nagykönyvben olvasunk a házasságtörésről. Azt olvassuk, hogy ez nem jó. De nem ez a probléma, hanem a beszélgetés. Ha tudunk otthon beszélgetni, akkor kint nem kell házasságot törni, hanem mély személyes kapcsolatot alakíthatunk ki a munkahelyen. Ha ez a kapcsolat nem nyitott, hogy a házastárs mindent láthasson, hallhasson, tehát ha zárt a kapcsolat, az nem jó.

De egy asszonynak vagy férfinak, aki otthon van, és akinek a házastársa kint van egy ilyen kapcsolatban, ez nagyon nehéz. Egy dolog a kegyelmi tőkébe, mert ez fáj.

Ez nem a jó vagy a rossz kérdése elsősorban. Kentenich atya azt mondja: Fájdalom és nem féltékenység. Viszont ha mindig ez jár az eszemben, és még egyszer arra gondolok, megint és éppen most is telefonált az a másik, akkor növekszik a féltékenységem.

De először ez fájdalom. Azt az embert, akit szeretek, úgy látszik, más is szereti. De szabad szeretni. Nem mondhatom, hogy nem szabad.

Kentenich atya azt mondta: Mindig úgy viselkedjünk, hogy lefényképezhessenek. Ha egy nővel van dolgom, neki, ha nem szedi a tablettát, 4 hetente testi válsága van, ilyenkor sír ez az asszony. Figyelnem kell arra, hogy a sajnálat ne érje el a kezemet.

Egyszer egy asszonynak, akit nagyon szerettem, azt mondtam: Az első gyengédség lesz az utolsó, mert akkor tönkremegy a kapcsolatunk. Azaz nem várja el a gyengédséget tőlem. Másként viselkedik. Bensőleg másként viselkedik. Talán már megfigyelték, amikor kettesben beszélgetünk, sohasem ülök az ajtó és az asszony közé. A nő mindig közelebb ül az ajtóhoz, amikor beszélek vele. Ez nagyon finom, apró dolog. Korábban azokon a szobákon, ahol a pap beszélgetést folytatott, ablak volt. Ez nagyon fontos.

Nagyon szeretetteljesen odafordulhatok egy emberhez, szerethetek egy embert, de gondoskodnom kell arról, hogy ez a szeretet ne hasson ki a kezemre. Ezt mondta Kantenich atya a schönstatti atyáknak.

A másik, hogy amit írok vagy beszélek, mindig úgy teszem, hogy fel lehessen magnóra venni vagy az újságban megjelenhessen. Akkor jó. Ez a stílus kérdése. Ezzel foglalkoznunk kell, el kell rajta gondolkoznunk.

Holnap bármelyikünknek lehet olyan társa a munkahelyén, a sportban, szabadidőben, akit elkezd szeretni. Mihez tartuk magunkat? Először: legyen nyitott a kapcsolatunk. Másodszor: viselkedjünk úgy, hogy lefényképezhessenek, a kezünkre vigyázzunk, hogy mit csinálunk. Úgy beszélünk, írunk, hogy azt az újságban meg lehessen jelentetni. Mint az Oázisban¹. Akkor jó.

A házastárs számára ez nehéz. Egy férfi számára nehéz azt megélni, hogy a feleségének van olyan munkatársa, aki neki nagyon szimpatikus. Egy feleség számára nehéz, ha a férje ilyen benső kapcsolatban van valakivel.

Ezen a területen sok hiba fordul elő butaságból. Nem azért, mert rosszak az emberek, hanem mert buták. Nem tudják, hogy hogyan kell mozogni ezen a területen, ezért butaságot csinálnak. A butaságból veszélyes helyzet keletkezik, ami megterheli a házasságot.

Ez nem csak az Önök témája, a pap számára is meggondolni való. Ugyanaz a fényképezhetőség, ne forduljon elő gyengeség... De 'szeretet áradjon köztünk'.

Isten nevel bennünket a bűneink, gyengeségeink által

Ha a léghőmérséklet helyesen érzékelem, egész csomó szenvedés van az életünkben. Azt kérdezzük: Miért engedte meg ezt a Jóisten? Erre van egy válasz. Schönstatt-családok vagyunk, embereket kell vezetnünk. Ezek a megtapasztalások, amik fájdalmat jelentenek, gondoskodnak arról, hogy másokat jobban tudjunk vezetni. Másoknak utakat tudunk mutatni, hogyan mozogjanak, viselkedjenek ilyen élethelyzetekben.

Néha Isten megenged ilyen gyengeséget vagy bünt, hogy egy apostol tanuljon. Ez Isten pedagógiája. Ha ezen a területen adódnak olyan dolgok, amik nagyon fájnak, ahol buták vagyunk vagy bűnösök, akkor ez Isten szemszögéből egy apostol nevelése, tanítása. Célja, hogy a többieknek segíteni tudjunk. Segítséget nyújthatunk számukra, hogy a házasságukat hűségesen

---

1 A Családok a Családért Egyesület és a Schönstatt-Családmozgalom negyedéves folyóirata

meg tudják őrizni. Nem csinálnak butaságokat, amelyek következménye, hogy kár keletkezik.

Egy második: Ha eljutunk az elviselhetőség határáig, amikor azt gondoljuk, hogy ezt már nem tudjuk elviselni, de hűségesek vagyunk a férjünkhöz, feleségünkhöz, akkor mi vagyunk az a pont, ahol Isten a földet megérinti, és sok embert magához vonz. Ez olyan világban történik, ahol nagy problémát jelent a házastársi hűség. Ez azáltal történik, hogy vannak szent házaspárok, akik szenvednek a hűségükért, hogy hűségesek maradjanak. Ezáltal a többieknek, másoknak erőt adnak.

Végezetül: Ez az irgalmasság útja.

Nem nehéz egyszer mondani: Megint jóba vagyunk. De 10 éven keresztül egy házastársnak megbocsátani, aki folyamatosan megcsal, ez egy hősies cselekedet.

Nem nehéz, hogy miután az ember valamilyen butaságot csinált, azt mondja: Többet nem csinálok. De 10 éven keresztül harcolni egy gyengeségünkkel, nehéz.

Egy férfi, akivel nagyon jó kapcsolatban voltam, jött hozzám, hogy beszéljen velem. Többször beszélgettünk, ez nem Magyarországon történt. Kapcsolatban volt egy másik asszonnyal, és a másik asszony akarta a kapcsolatot, és újra és újra kereste. A férfi jó ember volt, de gyenge. Nem tudta azt mondani: Nem, vége van. Egy ilyen gyengeséget elviselni és tovább harcolni, ez a szentséghez vezető út.

Nem hagyjuk abba a harcot, nem hagyjuk abba a megbocsátást. Egyiket se. Aki hibás, nem hagyja abba a harcot, aki a társa hibája miatt szenved, nem hagyja abba a megbocsátást. Újra és újra továbbharcolnak. De a szentséghez vezető úton ez már nem általános iskola, nem is középiskola, hanem egyetem. Ez az egyetem. Ez nehéz.

De ahogy Istent ismerem, a schönstatti családok körében is hív meg családokat ilyen kemény útra. Ami ma a levegőben lóg a házassági hűséggel kapcsolatosan, ezen úrrá lenni csak sok kereszt és szenvedés árán lehet. Sz szenvedek, mert gyenge vagyok, vagy szenvedek, mert a társam gyenge. Ez a kétféle szenvedés hivatás. Nem csak arról van szó, hogy bűn vagy rossz vagy valamilyen dolog, ami jobb lenne, ha nem lenne. Ez hivatás, ez a nehézség, amit a Jóisten enged vagy ad, és ha ezen a nagy-nagy nehézségen úrrá leszünk, akkor ezáltal szentek leszünk.

Korábban ostromozták magukat a szerzetesek, hogy vezekeljének vagy böjtöltek. Ez is jó. Nekünk nem kell ostromoznunk magunkat.

A másik ember bűne – a saját bűnünk – Isten irgalmassága

Olyan korban élünk, amikor a kisgyerekeknek nincs különösebb értéke. Gondoljunk a modern törvényekre, és mindarra, ami az abortusszal összefügg.

Két dolgot szeretnék mondani: Mit mond nekünk a Jóisten? Azt mondja: Ő irgalmas. Az első és legfontosabb, amit mondani akarok: A Jóisten nagyon-nagyon irgalmas. Irgalmas mindazon asszonyok iránt, akik abortáltak. Mi pedig Istennel együtt irgalmasan gondolkodunk. Isten szereti az embert, ott is, akkor is, amikor az bűnt követ el. Ez a mi schönstatti lelkeségünk titka. Ahogy mi Istent látjuk Kentenich atya iskolájában: Isten kimondhatatlanul jó. Az ember csinálhat, amit akar, a Jóisten azt mondja: „Gyere, szeretlek.”

Mi azzal a gondolattal élünk, hogy Isten szeret bennünket. Nem azért, mert jó gyerekek vagyunk, hanem mert Ő jó Atya. Minden este hazatérünk Hozzá. Azt mondja: „Gyere, gyermekem.” Ez egészen fontos üzenet. Isten újra meg újra elfogad bennünket. Csinálhatunk, amit akarunk. Ezt magunknak is gyakorolnunk kell. Felidézzük hibáinkat, bűneinket. Mondjuk Istennek: „Ilyen vagyok.” Azt mondja: „Gyere, megint minden jól van.”

Sokszor van olyan, hogy egy bűnt meggyóntunk, és feloldoztak, de visszajön az élménye, újra jelentkezik, és újra bűnösnek érezzük magunkat, és még egyszer, és még egyszer. Miért? A feloldozás megtörtént, de a bűn nyomai még bennünk vannak. Természetesen már nincs bűn. De még érezzük a következményeit. Bűnösnek érezzük magunkat. Ezért mondja Kentenich atya: Ha újból bűnösnek érezzük magunkat, odamegyünk megint a Mennyei Atyához, és Ő azt mondja: „Gyere, minden jól van.” Nem csak egyszer hagyjuk, hogy a Jóisten mondja, hogy megint minden rendben van, hanem gyakran.

Ezen a téren sokat tehetünk egymásért. Gyakran érezzük magunkat bűnösnek, hibásnak a társunkkal szemben. Nem kell, hogy minden esetben bűnről legyen szó, hanem az a döntő, hogy hogyan éljük meg. Nem minden butaság bűn, de sokszor fáj ez a butaság a házasságunkban.

Mit csinálunk most? Azt kérdezzük a társunktól: „Most újra jóban vagyunk?” Ezt kérdezzük újra meg újra. Ha fáj valami, mert bűnösnek érezzük magunkat, akkor ismételten bocsánatot kérünk. Nem az a fontos, hogy ez egy bűn, vagy butaság, vagy halálos bűn volt-e. Nem ez a fontos, hanem hogy hogyan érezzük magunkat, és a társunk hogyan él meg bennünket. Odamegyünk hozzá, és azt mondjuk: „Sajnálom.”

Szent Péter és Jézus között volt egy beszélgetés. Péter apostol kérdezte: „Hányszor kell megbocsátanom a testvéremnek?” Ez a Péter nagy szívű ember volt, és kérdezte: „Hétszer?” Jézus válasza: „Nem hétszer, hanem hetvenszer hétszer.” Azaz mindig.

Ez a keresztények között egy sajátos légkör. Nem vagyunk hinduk, hála Istennek. A hinduknak tökéleteseknek kell lenniük. Ha nem azok, újra születnek talán állatként, ha nagyon nagy volt a bűnük. Újra meg újra születnek mindaddig, amíg tiszta emberekké válnak. Tréfásan.

Nekünk elég egy élet. Bűnösök vagyunk, hazamegyünk. Ilyen vagyok. Jézus ott áll mellettünk, a másik oldalon a Szűzanya. Ott állunk a Mennyei Atya előtt. Jézus és Mária azt mondják: „Mennyei Atyánk, neked ajándékoztuk magunkat érte a Golgotán.” Azt mondja a Mennyei Atya: „Gyere!” Mi Isten megbocsátásából élünk. Ez az egymással való kapcsolatnak is az eszköze. Megbocsátunk egymásnak. Újra és újra.

Gyereknevelés

Alkalmazkodó, „jó” gyerek vagy harcos?

Ezen a téren helyesbítésre van szükség a keresztény nevelésben. A nevelésünkben egy másik érték érvényesül. „Jónak” lenni, „jó” gyereknek lenni az alkalmazkodni tudást jelenti. Ez egy más légkör. Egy keresztény világban ez így van rendjén. A mi világunkban azonban ez helytelen.

Kicsit tréfásan mondom. Egy igazi keresztény a múltban azt mondta: Igen. A mai világban – tréfásan mondom – először azt mondja: Nem, nem. Aztán kezdődik a harc.

Egész normális dolog az, hogy egy keresztény kész arra, hogy szembe szálljon, ellentmondjon. Kifelé nem kell talán mindig feltétlenül mondani. Talán az is elég, ha csak azt mondjuk: „Á, ez érdekes.” Nem a külső forma a lényeg, hanem a személyes önállóság.

A régi rend eltűnt. Aki fel akar kerülni, annak harcolnia kell. Aki harcolt, és felülre került, lefelé néz: lenézi a többieket. Ezt mindenütt látjuk. Ez nem szép, és nem jó. Egy ilyen emberi társaság nem szép és nem jó.

Milyen a mi utunk? Mi is harcolunk az önállóságunkért, azért tesszük, mert a Szűzanya erőt ad, mert a Szentlélek bennünk lakik, és akkor lenézünk másokra, de a szeretet lelkületével. Tudjuk, hogy erősebbek vagyunk, mert a Szentlélek ott lakik bennünk, és lenézünk a többiekre, úgy, mint egy anya a gyermekeire, mint egy apa a gyermekeire. Érzik a különbséget? Ez a szeretet lelkülete. *A jövő keresztény képe: olyan embertípus, aki harcolni tud.* Nem egy olyan ember, aki állandóan és rögtön igent mond.

Ma reggel két lánnyal beszélgettem, akikkel egy asztalnál ettem. Megkérdeztem tőlük, hogy van-e testvérük. Igen, ők hatan vannak gyerekek. Ezt nagyon öntudatosan mondták. Ez szép, érezhető volt. Nem ijedten, nem féltéken mondták a „hatot”. Már régóta ilyen légkör uralkodik nálunk. Ezek a Schönstatt-családok szerintem elég nehéz esetek, ugye?

Összekapcsoljuk a gondolatot a jelmonddal: *Teljes szívvel.* Ez egy olyan ember szíve, aki erős, aki harcolni tud. Ez az erő a szív ereje. *Ez azt jelenti, hogy tudunk szeretni.*

Josef Englinget a háborúban meglopták a katonatársai. Rossz társai voltak, szenvedett miattuk. Először nagyon mérges lett. Majd azt írta a naplójába: „De mégis, továbbra is jót akarok velük tenni. Anyám, fogadd el az áldozatot értük.”

Melyik iskolába járjanak

A szülők kérdezik: Melyik iskolába járassuk a gyerekünket.

Természetesen fontos, hogy jó iskola legyen, jó légkörű.

Sokkal fontosabb azonban az otthoni légkör a családban. A többi nem olyan fontos.

A gyerekek, akik itt vannak velünk, általában nagyon erősek. Minden környezetben megállják a helyüket, megbirkóznak a helyzetekkel. Ha valaki miatt aggódhatunk, akkor az osztályért, és nem ezekért a farkasokért. Például itt van G. Bármelyik iskolai osztályba elküldhetjük. Ha valaki fél, azok a többiek, nem G. Vagy ezek a lányok, az ikrek. Ha valaki fél, akkor azok a többiek. Olyan szép volt, kis előadást mutattak be. Nagyon szép volt. Örültek. Hálás voltam, hogy nem kellett nekem is velük csinálnom. De ezeket a gyerekeket bármelyik iskolába küldhetik. Nem fontos, hogy egy apáca jöjjön be az osztályba.

Miért válik olyan fontossá az iskola? Mert a szülők gyengék. Ezért fontos az iskola. Az iskolának olyasmit kell(ene) csinálnia, amire a szülők nem képesek. Ha a szülők nem tudják a gyerekeiket vezetni, akkor remélik, hogy

ezt talán megteszi az iskola. Természetesen jó, ha van jó iskola, ahol tudnak segíteni a nevelésben.

A „kis zsarnok”

Betekintünk a korunkba. A nevelés egy témájáról van szó. Nagyon érdekes téma, a kis zsarnok témája. A szó, „kis zsarnok”, a pedagógiai irodalomból jön. Itt van pl. egy 3 éves gyermek. Valami kívánsága van és nem engedelmeskednek a szülők. A gyerek megbünteti a szüleit azzal, hogy ordít.

Az áruházban

Az áruházakban vannak bevásárlókocsik, amelyekbe belerakják a vásárolt dolgokat. Amikor odaér a vásárló a pénztárhoz, kirakja a holmit a szalagra, a pénztárosnő beüti az árakat és a vásárló fizet. A várakozók kis sora képződik.

A pénztár közelében ki van rakva bizonyos árukészlet. Ha a gyerek a szüleitől akar valamit, agresszív hangszíval mondja: „Ezt akarom!” Ezt nyafogásnak nevezik. A pénztárnál elhelyezett áruknak az a nevük, hogy nyafogós áruk. Ezt mindenki tudja.

Az anya elvitte magával a gyereket bevásárolni. Közeledik a pénztárhoz. A kocsiban a vásárolandó dolgok. A gyerek is a kocsiban ül vagy a koci mellett áll. A gyerek látja a közelben elhelyezett csábító dolgokat. A gyerek nyafog, mert akar valamit. A gyerek, ha nem kapja meg, amit akar, akkor még inkább nyafog. Ez a várakozó nőknek az idegeire megy. Jelzik, hogy vegye már meg a gyerekeknek, mert azt akarják, hogy nyugalmuk legyen, mert nem kellemes, ha egy nyafogó gyereket kell hallgatniuk.

Tehát a gyerek megbünteti a szüleit. Hogy mi történjen, a gyerek dönti el, nem az anya. Ezért mondják azt, hogy a gyerek egy kis zsarnok.

Otthon is ugyanígy van. A későbbiekben is ugyanezek a reflexek érvényesülnek.

Mit csinál egy tanár, akinek az osztályában ilyen gyerekek vannak? Minden jót kívánok. Vagy engedelmeskedik a tanár, vagy a gyerekek színházat csinálnak.

Mit csinál egy főnök, akinek ilyen munkatársa van?

Mit csinál egy házasfél, akinek ilyen a házastársa?

Érzik a problémát? Lelkileg beteg ember jön létre. Olyan ember, aki mindig azt akarja, hogy a kívánságait teljesítsék.

A reklámok igazolják ebben a magatartásában. Nincs olyan ember, aki azt mondaná neki: „A nehézségekkel meg tudsz birkózni. Igazuk van, hogy a legjobb csokoládét gyártják, de nincs szükséged rá. A krumpli is megteszi.” Ezt nem mondja senki. Az egész környezetünk olyan, hogy közli velünk, hogy mire van szükségünk. Nemcsak a pénztárnál sorakozó nyafogó áruk, hanem az eladás egész világa ilyen. Ez nem baj, de ilyen.

Mit csinálunk a gyerekeinkkel? Akinek gyereke van, mesélhetne erről, hogy mit csinál. Ez az egyik.

Egy másik dologra szeretnék rámutatni. Mit csinálunk, ha a gyerekünk azt mondja: „Nem is szeretsz engem”? Ha belemegyünk ebbe, akkor már elvesztettük a harcot. Mit csinálunk, ha a gyerekünk nyafog? Hagyjuk, hogy nyafogjon.

Az áruházban az a legjobb, ha kifizetjük az árut, és még egyszer körbejárjuk az áruházat, még egyszer sorba állunk. Valami apróságot veszünk, egy mosószerre mindig szüksége van az embernek. Sorba állunk, és hagyjuk, hogy a gyerek nyafogjon. Mindenki azt mondja: „Vegye meg már a gyereknek!” Azt válaszoljuk nekik, hogy nem szeretnénk.

Belül ajándékozzuk ezeknek az embereknek a szeretet egy impulzusát. Aztán még egy mosószert veszünk. Vagy ezúttal inkább egy szappant. Valamikor észreveszi a gyerek, hogy a nyafogásával nem megy semmire. Megmutatkozik, hogy ki a főnök.

Az esti lefekvés

Mit csinálnak, ha a kis zsarnok este nem akar ágyba menni? Akkor elkezdnek számolni. *És tudják, hogy fontos munka következik.* Negyed órával korábban beharangozzák. „Negyed óra múlva eljön az ideje, hogy ágyba menj.” Ez nem fáj, mert a negyed óra egy örökkévalóság.

Eljön az idő. Mondják: „Itt az ideje, hogy ágyba menj!” A gyerek nem szól semmit. *Őnök tudják, hogy ez most munka.* Egész nyugodtan mondják: „Ideje, hogy ágyba menj!” Még mindig nem mondanak semmit. Most elkezdik számolni, hányszor mondják. Ez a második volt. Most a harmadik: „Itt az ideje, hogy ágyba bújj!”

Soha se mondják azt: „Mondtam már, hogy kell!” Ez a nevelésben mindig a gyengeség elismerése. Ezt soha nem mondjuk. Mindig úgy kell mondanani, mintha első alkalommal mondanánk, és akkor egészen nyugodtan számoljunk.

Akkor jön a mentőöv a gyerek számára. Cseng a telefon. Szól a gyerek: „Szól a telefon!” Válaszunk: „Hadd csöngjön! Most az ágybamenetel ideje van.” Hagyják a telefont csengeni, és tovább folytatják a számolást. 11-13-nál tartanak.

Ha neveletlen a gyermekük, 50-szer el kell mondani. *Ez munka*. De nem baj, ez igazán nem baj. Következő este újra 50-szer. A következőn 45-ször. Mindig számolják. Rákövetkező este 55 lesz, mert akkor jön a nagy forradalom. Aztán egyre kevesebb lesz. Három hét múlva ötször kell mondani, és ez jó, mert az ember nem gép. A gép rögtön üzemel, ha megnyomjuk a gombot, de az embernél ez lassabban megy.

Értelmes következetesség

Ezt nem mindennel lehet így csinálni. A gyerekeinknek nagy szabadságot adunk, de vannak dolgok, amelyeknél egészen keményen keresztülvisszük az akaratumkat. Nem úgy, hogy keményen beszélünk, hanem az ügyre vonatkozóan.

További gyakorlati utalás. Ha a gyermeknek valamit megparancsolok, akkor nem szabad engedetlenséget eltűrnöm. Ez mindig hiba. Akkor már sokkal jobb, ha hagyom, menjen úgy, ahogy van. De ha egyszer elkezdtem: „Csináld meg!”, akkor ezt keresztül kell vinnem, egész végig.

Szinte fizikai fájdalmat is okoz, ha látja az ember, hogy a szülők a gyerekeknek valamit mondanak, és a gyerekek nem csinálják. A szülők újra mondják, nem sikerül keresztülvinniük az akaratumkat, és annyiban hagyják. Ez fáj. Ez nem jó. Akkor jobb, ha nem mondunk semmit. Akkor legfeljebb a gyerek egy cserép virágot odavág, vagy széttép pár virágot, vagy összetépi az új könyvet, amit vásároltam. De ha elkezdtem valamit, akkor addig ottmaradok az ügynél, amíg keresztül nem vittem.

Ha idősebb gyerekekkel van dolgunk, nem megy azonnal a tekintély vonalán. Akkor a beszélgetést keressük. Ha a gyerekeim már 14-15 évesek, és mindig túl későn jönnek az asztalhoz, vagy mindig túl későn jönnek haza, akkor keresem a beszélgetést velük. Akkor azt mondom: „Nekem jobb lenne, ha tudnám, hogy mikor jöttök.” Beszélgetek velük, és igyekszem őket megnyerni. Ha valakit meg akarok győzni, az nem megy rögtön. Az embernek joga van ahhoz, hogy egy dolgot átgondoljon.

A gyerekeink és a pénz

A pénzzel lehet élni és visszaélni

A gyerekek egy olyan társadalomban élnek, ahol a pénz nagy szerepet játszik. A gyerekeknek is van pénzük, vásárolnak, pénzt adnak ki. Van céltudatos propaganda arra nézve, hogy a gyerekeinkből a pénzzel bánni tudó emberek legyenek. A pénzt nem látják azonban mélyebb értelmében.

A pénznek ezt az értelmét egy előző fejezetben kifejtettük. A pénz eszköz, amely képes arra, hogy erősítse a személyiséget. Mi meg akarjuk magunknak ezt a pozitív látásmódot hódítani.

De a pénz bálvány is. A pénz olyan valami is, ami a nagy értékeket háttérbe szorítja. A pénz így a negatív oldalról hat a gyerekeinkre.

Van a gyerekek között bizonyos konkurenciaharc. A konkurencia abban áll például, hogy kinek van a legdrágább játéka. Akinek drága játéka van, az nagyozol ezzel. Hogyan reagálunk erre?

Érték és látszatérték

Nem elégséges, hogy azt mondjuk: „Nekünk más értékeink vannak.” Ezeket az értékeket néven kell nevezni, éppúgy a látszatértékeket. Arról van szó, hogy mi és hogyan használ többet az életünknek.

Kentenich atya azt mondja: „Azoknak a dolgoknak, amik csak értéknek látszanak, fel kell mutatni az értéktelenségét.” Ez hozzátartozik az apostoli munkánkhoz.

Mondok Önöknek egy kedves példát a látszatértékekkel kapcsolatban. Igazán megtörtént, de nem voltam ott, hanem úgy mesélték. Karácsonykor egy gyerek nagyon drága ajándékot kapott. Papírba volt csomagolva. A gyerek kibontotta a csomagolópapírt. Szép volt ezt csinálni. Ami a csomagolásban volt, azt egy mozdulattal félretolta, és egész este a csomagolópapírral játszott.

A játékoknál...

Gondolják meg, hogy mit lehet ezekkel a drága dolgokkal csinálni? Az ilyet még csak a falhoz sem lehet vágni, mert tönkremegy. De akkor miért ilyen drága? Ha egy olyan gyárunk van, ami ilyen játékokat gyárt, akkor menjenek el győnni, és kezdjenek el valami értelmeset gyártani. Tréfásan mondtam.

Gondolják meg, hogy egy gyerek mit tud csinálni egy fából készült golyóval vagy papírral, vagy minden lehetséges dologgal. Ezekkel a kigondolt drága dolgokkal azonban mit lehet csinálni? Ezeket a modern autókat már felhúzni sem lehet. Régebben lehetett, rugó volt benne. Ma nem lehet, mert elem van benne. Egy kicsit lehet járatni.

Ha játszunk a gyerekeinkkel, akkor valami egészen különleges jön létre. Egy darab fa az apa kezében értékesebb, mint a legdrágább játék. Ha játszunk a gyerekeinkkel, akkor ebből a gyerekek tényleg nyernek valamit.

Nagyon nehéz erről a témáról beszélni a „nagymama” miatt. A nagymama drága játékot ajándékoz. Ismét eljön, és szeretné látni a játékot, és válság jön létre a családban. De a gyermekeink lelki egészsége fontosabb, mint a nagymamával fennálló békesség.

Ezt a sok dolgot, amit ajándékba kapunk, odaajándékozzuk egy óvodának és játszunk tovább a fagolyóval. Ez könnyű. Csak a fagolyóhoz az apával való kapcsolat is kell.

Másodszor, a gyereket fel kell készíteni a beszélgetésre. Elmegyünk vele az áruházba, megnézzük a játékokat. Megnézünk egy ilyen drága autót, és azt mondjuk: „Látod, ez buta embereknek való, akiknek saját maguknak nem jut semmi sem az eszükbe.” Ha a gyerekünk hallja az iskolában egy barátjától, hogy drága autót kapott, azt mondja: „Ez hozzád illő. Apám azt mondta, ez buta embereknek való. Mi úgy játszunk, hogy saját magunknak eszünkbe jut valami. A képzelőerőnk bevetésével játszunk. A szüleinkkel játszunk. Játszanak veled is a szüleid?” Tíz esetből 9-ben az a válasz erre az utóbbi kérdésre, hogy nem.

Bennem van az a kép, hogy játszik egy gyerek a szüleivel. Kisfiúk voltunk. Az apák a háborúban voltak. A házuk előtt volt egy homokozó. Csak homok volt benne. Az anyákkal mindig háború volt, mert mi mindig több vizet akartunk, az anyukák meg kevesebbet a homokozóba. A barátom apja szabadságra jött haza. A barátom büszkén mesélte, hogy az apja a homokozóban játszott vele. Valami egészen nagy dolog volt ez. A legnagyobb az volt, amikor a barátom mesélte, hogy az édesapja azt mondta: „Több vizet!” Azt gondoltam, milyen apa ez, aki több vizet kér! Többre nem volt szükség, minthogy az apa ott van a homokozóban...

Nem akarnak elgondolkozni azon, hogy szép dolog-e, ha játszanak a gyerekeikkel? Odaát vannak éppen a gyerekeink és játszanak. Szép társaság, ettek és játszottak. Bementem a konyhába. Nagy öröm volt. Miért? Nem értettem. Tilmann atyának kellett valamit kiválasztania a hat közül, és a kettést

választottam. A farkast. „Tilman atya a farkast választotta.” Játszani kellett velük. Nem tudtam, hogy mi történik. A hat pont közül kellett egyet megneveznem. Fontos volt, hogy ezt csináljam.

Kedves apák! „A barátom apja azt mondta: Több víz kell!” Ez ugyanaz. Itt van Tilman atya, és játszik velünk. Az apa játszik velünk. Az anyánk játszik velünk, és ez csodálatos.

Te vagy az én gazdagságom

A pénzről beszélünk. A gyerekek megfigyelik, hogy a dolgok milyen fontosak az egyes családokban. Egész lassan megpróbáljuk a hangsúlyt áthelyezni, odább tolni. Ehhez kellene szóképződmények. Mikor gazdag valaki? Mi a gazdagság? *Te vagy az én gazdagságom.* Németországban van egy szép kifejezés, ha valakit nagyon szeretünk, azt mondjuk: „*Te vagy az én kincsem.*” Kifejezésre jut, hogy nagyon értékes számomra. *Ezt mondanunk kell a gyerekeinknek.*

Nagyon fontos, hogy a nevelésükben pozitív közlések forduljanak elő. Ne csak bírálatot mondjunk. A gyerekünknek mondjuk, közöljük vele: „Örülünk, hogy vagy. Te az én gazdagságom vagy.” Például: „Gazdag vagyok, mert Ti vagytok.” „Gazdag vagyok, mert Te vagy nekem.” Ezt a feleségemnek is szabad mondanom. Egy szó, amit a gyerekeinknek mondtunk. „Értékes vagy számomra.” „Gazdag vagyok, mert Te vagy nekem.”

Sok ilyen közlés után jöhet bírálat is. Ez akkor nem baj. *Az alaphang az, hogy örülök, hogy vagy. Te vagy az én gazdagságom. Ha ebben a légkörben bírálunk, akkor legyőztük ennek a bírálatnak a melléküzenetét.*

A mai világ fiataljai

Felmerült a kérdés, hogy milyen a gyerekeink jövője. Mi lesz a gyerekeinkből? Ez gond. Egész Európában jelen van ez a gond. Fiatalok felteszik a kérdést: Egy ilyen világba érdemes gyereket szülni? Még akkor is, ha nem ilyen borúlátóan gondolkozik valaki, nagyon nehéz ezeket a fiatalembereket megérteni. Nem is értjük őket.

Az unokahúgom Indiában volt hátizsákkal. Nemrégem beszéltem egy fiatalemberrel, aki 3 hónapig Új-Zélandban volt, és ott túrázott. Másfél hónapig egyedül túrázott, és utána egy jó barátjával. Én soha nem voltam Új-Zélandon. Mindjárt elkezdtem odavágyani. Mindent elhagyni, és Új-Zélandra menni 3 hónapra. Ez a fiatalember elvégezte a tanulmányait. Meg-

kérdeztem: „Most mit fogsz csinálni, hogy visszajöttél Új-Zélandról?” Azt mondta: „Még nem tudom.”

Elképzelem az édesanyámat, édesapámat, aki rendes ember volt, jogász. Nálunk a családban rend volt. Ha megkérdezték volna: „Mit akarsz csinálni?”, és azt mondtam volna, hogy még nem tudom, infarktust kaptak volna.

Ez egy másik nemzedék. Mások ezek a fiatalok. Mások, mint mi. Önök, akik fiatalok itt (nem mi, az érettek), talán értik ezeket a fiatalokat. De valószínűleg a még fiatalabbaknak már megint más az életérzésük.

Hogyan érthetjük meg ezt a fiatal nemzedéket?

Az első: Nem rosszak ők, hanem egy más világbeli emberek. Ők a saját világukra reagálnak.

Mióta emberek léteznek, kétféle módja van annak, ahogy táplálékhoz jutnak. Nem egyidejűleg léteztek ezek, de nagyon hamar létrejött ez a két típus. Az egyik a vadászok és gyűjtögetők, a másik a földművelők típusa. A német szakirodalom az angol kifejezéseket használja: a farmerek és a vadászok. Ez a két típus különbözik egymástól.

A farmerek körül ott vannak az állatok, a tehenek, a birkák. Helyben laknak. Csak egy kis területen vándorolnak. A gyümölcsfélék, a termények ott vannak helyben. A farmer megműveli a földet. A gabona nő, a ház előtt a fákon terem a gyümölcs.

A vadász más típus. A vadász üldözőbe veszi az állatot. Követi. Úton van. A gyűjtögető leszedi a gyümölcsöt a fákról vagy a bogyókat a bokrokról, és eközben is úton van. Ez egy más típus.

A farmer rendes ember. A munkája mindig egyforma. Az állatok mindig megéheznek, etetni kell őket. A tehenek tőgye megtelik, mindig fejni kell, minden nap kétszer, nem csak néha, amikor kedve van. A terményt, gabonát, ami a földön nő, tárolni kell. Ezt is rendszeresen kell csinálni.

Egy vadásznál másképp van. A vadászat közben nagy belső feszültség keletkezik. Nagy erőt és összpontosítást igényel, utána pedig nagy szünet következik. Ha a vadász elejt egy szarvast, akkor a családnak megint van egy ideig enivalója. Aztán megint feszültség keletkezik.

Hasonlítsák össze a plébános munkáját, hivatását, és egy schönstatti atya munkáját. Ki a farmer, ki a vadász? Ilyen sok foglalkozáson belül van.

Mind a kettőt a Jóisten adta ebbe a világba, de szerintem, most éppen változik egy kicsit ez a világ. A világ állandóan változtatja az arculatát. Korábban egy kézműves azt csinálta, amit az apjától megtanult. Ez a farmerek

társadalma volt. Voltak néhányan vadászok is, de kevesebben. Ez most változik.

Egy fiatal, aki ma szakmát tanul, nem tudja, hogy azt, amit tanult, 10 év múlva még gyakorolhatja-e. Másképp van, mint akár ötven évvel ezelőtt. Aki ma mérnökként dolgozik, számolnia kell azzal, hogy 10 éven belül a szakmájának egész területe nagyot változik.

Természetesen ma is megéheznek az emberek. De régebben a tojás a tyúkólból jött. A gazdaasszony ismerte a tyúkjait. Személyes kapcsolata volt velük. Ma panaszkodnak a gazdaasszonyok, mert ma ipari módon tartják a tyúkokat. Elöl jön az ételük, és egészen automatizált. Nincs személyes kapcsolat.

A gabona, a búza, amiből a kenyeret készítik, talán itt Magyarországon a földben terem, de ami Németországban van, azt talán Kanadából hozzák. Hogy holnapután hol termelik a búzát, azt nem tudjuk.

Minden változik. Senki sem tudhatja, hogy amit ma megtanul, azt 10 év után tudja-e használni. Az biztos, hogy tokaji bor lesz. De mi marad még?

Ez a fiatal nemzedék ennek tudatában van. Tudják, hogy a körülmények változnak. Lehet, hogy valamelyikük holnap Új-Zélandban dolgozik, az ápolónővér pedig Indiában. Ez egy más életérzés.

A szakma, a foglalkozás már nem az otthona. Nem egy lelki otthon, hanem az a valami, amit most csinálok. Hol van az otthon? A szívben. Ez nagyon érdekes. Az otthon nem a foglalkozás, a hivatás, hanem a személyiség. Magamnál vagyok otthon. És kb. mindent tudok. Természetesen nem mindent. Ez a fiatal nemzedék a személyisége központjából hozza a gondolatait. Így vannak úton. Ott is, ahol az életük egész szolidan néz ki. Ott is fennáll ez, ahol kívülről nézve minden nagyon rendezettnek tűnik.

Ha valaki egy faluban orvos volt, élete végéig ott dolgozott. Az emberek azt mondták: „Ez a mi orvosunk.” Mindenki ismerte. A legtöbb gyermeket ő segítette világra. Az az orvos, aki ma ott van egy faluban, arról senki se tudja, hol lesz 10 év múlva.

Előfordulhat, hogy állásajánlatot kap egy családapa külföldről. Fogja magát, és elmegy feleségével és 5-7 gyermekével egy másik országba. Nem marad Magyarországon. És hol lesz ez a 7 gyermek 10 év múlva, 20 év múlva? Senki se tudja. Azaz a vadászok aránya nagyobb lesz. *Ez nem baj, hanem más.*

Hogyha ettől a fiatal nemzedéktől az elmúlt korok rendjét várjuk el, akkor állandóan csalódunk. Ezt a nevelésnél is figyelembe kell venni. Ennek a

fiatal nemzedéknek sokat kell tudnia, sok mindenre kell képesnek lennie. Abban a helyzetben kell lennie, hogy állandóan tanuljon valamit. Szeretnének is állandóan tanulni. Érdekes ez a fiatalember, aki Új-Zélandban volt és visszajött. Kérdeztem: „Mit akarsz csinálni?” „Nem tudom, de még akarok valamit tanulni.” Fontos annak a képessége, hogy mindenféle helyzettel, ami előfordul, foglalkozzon.

Például nálunk a körünkben vannak ilyen típusok, például R. Ő korábban teheneket őrzött. Tanított hittant. Számítógépen programozott, dolgozott a püspöknél, volt polgármester. Hogy épp most mit csinál, azt nehéz megmondani. Mit csinálsz? Mindent. Ez normális. Ha I.-t kérdezem, hasonló a helyzet.

Ezek a fiatalok pedig még sokkal mozgékonyabbak. Ha ezt tudjuk, akkor nem félünk. Sok mindenre kell képesnek lenniük. Erősnek kell lenniük. Nem kell, hogy „jók” legyenek. Fontos, hogy keresztül tudják vinni az akaratukat. Szívszentélyre van szükségük. Képesnek kell lenniük, hogy ott, ahol éppen vannak, egy kis otthon hozzanak létre. Sok döntést kell hozniuk.

Amikor ezeket a gyerekeket neveljük, és jönnek és kérdezik: „Mit csináljunk?”, mit válaszolunk?

Mit válaszolt Kentenich atya ilyen esetben?

Egyszer telefonáltak neki igazán nehéz személyes kérdésben. Megkérdezte az illetőt, hogy ezeket és ezeket az információkat beszerezte-e már. Aztán azt kérdezte: „Mit gondol az előjárója?” Azt a választ kapta: „Nem tudom. Meg fogom kérdezni.” Megkérdezte az előjáróját. Aztán megint előjött a kérdés. Ismét telefonált Kentenich atyánknak. „Ez a helyzet.” „Imádkozzál 3 Miatyánkot, és tedd azt, ami eszedbe jut.” Ez volt a tanácsa: 3 Miatyánk. Ezt tanácsolta egy igazán okos lelkivezető. Ilyet sokszor csinált.

Így kell ma gyerekeket nevelni. Odakinn -10°C van, és a fiam azt kérdezi: „Rövidnadrágban és rövid ujjú pólóban mehetek-e az iskolába?” Mit válaszol erre a kérdésre a schönstatti családban az apa, anya? „Természetesen.” (Három Miatyánk...)

Vannak szülők manapság, akik a tízéves gyermeknek segítenek csomagolni, ha sátortáborba készül. Van borjú, aminek 2 feje van...

Szóval van szülő, aki, ha a tízéves fia sátortáborba megy, segít neki.

Egyszer egy tízéves fiút, aki fiútáborba készült, megkérdezte az édesanyja: „Tudod mire van szükséged?” „Természetesen” – válaszolta. Az édesanyja azt mondta: „Akkor jó.” Becsomagolta a fiú a hátizsákját már 2 héttel előre. Minden nap kétszer be- és kicsomagolta. Nagyon szép volt.

Édesanyja megkérdezte: „Nem akarsz még azt is betenni?” „Nem.” „Akkor jó.” Később látta a fiút, hogy jó lett volna, ha betette volna. Így tanult.

Ez a munka; hagyni, hogy a gyerekek maguk döntsenek. Ha erre képesek, az jó.

Ez egy fontos képesség, hogy egy fiatal ember a mai korban a problémáit saját maga meg tudja oldani.

Kedves asszonyaim, nem mindig, de általában egy férfi ezt jobban tudja. Egy asszony, egy nő, inkább jobban gondoskodik. Egy férfi több szabadságot hagy.

Ezért ne csak az asszonyok neveljék a gyerekeket. A férfiak törődjenek a gyerekekkel. Mit kell csinálniuk? Gondoskodjanak arról, hogy a gyerekek saját maguk döntsenek. A férfiak segítsenek az asszonyoknak, hogy engedjék, hogy a gyerekek saját maguk döntsenek.

Természetesen ez a szereposztás nem mindig van így. Előfordul, hogy az apa sokkal több gondot csinál magának, mint a feleség. Egy kisbaba lábát fogja az anya, felemeli a levegőbe, és behintőporozza. Az apa pedig azt gondolja, hogy kiszakad a lába. Az asszony sokkal közelebb van a kisbabához. Nem ijed meg olyan könnyen.

A cél: minél gyakrabban hagyni, hogy a gyerek saját maga döntsön. Előfordulhat, hogy hibát követ el... Ez nem baj. Különben a gyerek nem tanul meg ezeket a dolgokat. Mi is a hibáinkból tanultunk.

Egy olyan nemzedék van felnővőben, amelyik nagyon önálló.

Amikor nagyobbak lesznek a gyerekeink, sokat beszélgetünk velük. Meg kell tanulnunk ráérezni, hogy hol van az igazi kérdése a gyerekünknek, és aztán jól kell érvelnünk. Néha csak egy egész laza beszélgetés folyik, de néha komollyá válik, és akkor fontos, hogy legyenek érveim a meggyőződésem mellett.

Ez a fiatal nő, aki a hátizsákjával Indiában volt, soha sem volt diszkóban. Erre nem volt lehetősége a lakóhelyén. Az anyja se akarta. Erről voltak viták otthon. Nagyon jó légkörben folytak a viták, és eltartottak akár éjszaka 1 óráig is.

Ha a gyerekek nagyok lesznek, akkor végtelen hosszan kell vitatkozni velük. Nekik örült érvek vannak. Mindent jobban tudnak. Néha azt gondoljuk, hogy ezek egy kicsit bolondok. Azt mondják, hogy a házat a feje tetejére kell állítani, mert ha a padló van felül, a szemét lehullik, és nem kell porszívózni. Végeérhetetlenül vitatkoznak. Meg kell őket érteni.

Jön még egy kérdés, még egy... Türelem, türelem, türelem. A gyerekek kérdeznek, és újra kérdeznek. Nem kell azt akarnunk, hogy kijöjjön valami.

Akinek a foglalkozása tanító, tanár, az nagy veszélyben van, mert megszokta általában, hogy mindig igaza van.

Vitatkozunk, és nyitott marad a kérdés. Tovább vitatkozunk, és nyitva marad a kérdés. Megint vitatkozunk, és megint nyitva marad a kérdés.

Aztán vitatkoznak a gyerekeink az osztálytársaikkal, iskolatársaikkal. Ezt nem halljuk. A gyerekeink pontosan azt mondják, amit tőlünk hallottak. A mi érveinket használják az iskolatársaikkal való harcukban. Aztán otthon tovább vitatkoznak velünk, és azokat az érveket használják, amiket a társaiktól hallottak. De nem mondják meg otthon, hogy ezek az érvek honnan származnak. Nem, egészen komolyan beszélnek. Mi pedig azt mondjuk: Milyen gondolatokra jönnek a gyerekeink!

Így megy ez. Nagyobb szabadság, nagyobb önállóság. Néha egy kicsit örültül néz ki...

Higgyenek a gyerekekben. Ha a gyerek olyan valamit csinál, amiről azt gondolják, hogy ez helytelen, akkor azt mondják: „Hiszek benned. Amit csinálsz, az helytelen.” Természetesen, ezt az utóbbit is lehet mondani. De: „hiszek benned”. Nem szűnök meg hinni a gyerekekben. Csinálhat a gyerek, amit akar.

Így tesz a Szűzanya is velünk. Néha nagy butaságokat csinálunk, és ő hisz bennünk. Szeretjük ezt az asszonyt.

TARTALOM

Bevezető	5
A szeretetről	6
Emberi természetünk és a Szentlélek	6
A Szentlélek és a Szűzanya	6
A Szentlélek és a házasság	7
Az új világ	7
A Biblia világa és a mai világ	7
Isten szól hozzánk az által, amit átéltünk	8
A történések megragadása a múlt felidézése által	9
Helyesbíthetjük a múltat	11
A múlt újraízlelése: utóízlelés	12
Ünnepeljük a múlt eseményeit	13
A szentély	14
A kapcsolatok a társadalomban	15
Szegénység, gazdagság, a másik „lenézése”	15
A mai kereszténynek harcosnak kell lennie	17
Erő a szenvedéshez	18
Belső erő a nehézség elviseléséhez	18
Hogyan lesz szentély Óbudaváron?	19
Zsarnokság a házasságban	21
Hogyan bánunk a házasságban történő zsarnoksággal?	22
Az együttes függőség	23
Az átrendeződés életszakaszai	24
Hogyan vezetünk?	25
Odafordulunk a másik emberhez	25
Nem saját magunk miatt keressük a másik embert.	27
Saját méltatlanságom érzete	27
Kölcsönös odafordulás és annak elfogadása	28
Az önzetlen odafordulás	28
Az önbecsapás elkerülése	29

Pénz – tőke – kegyelmi tőke	31
A pénz.....	31
A dinamikus pénz: a tőke	31
„Kincsből” „tőke”	32
A mindennapi életünk képei ábrázolják Istenhez fűződő kapcsolatunkat	32
A pénz az életünkben.....	33
A pénz nem az ördög, hanem a Jóisten ügye	34
Kegyelmi tőke	35
Biankó felhatalmazás.....	35
Szentélyünk a keresztény élet bölcsője	36
Háziszentély, leányszentély	36
A szentély és a kegyelmi tőke.....	38
A szentség útja.....	38
Ingabiztonság	40
A szeretet kultúrája	42
Személyesség, kapcsolat	45
A gyerekekkel	45
A vállalkozásomban.....	45
A magyarok küldetése	46
A lustaság	47
A belső szabadság	49
Jelen lenni.....	50
Múlt, jelen, jövő.....	50
A jelenben élünk	50
A társam szívében találom meg Istent.....	51
A kapcsolatunk.....	51
A Szentlélek jön... ..	51
A küldetésünk.....	52
Alapszervevényünk megnemesítése	53
Az egyesülés és a megtisztulás útja.....	53
Az „alapszervevények”.....	54
A reklám és az alapszervevények	54
Hogyan bánunk az alapszervevényünkkel?.....	55
A panaszkodás	58
Ilyennek akarsz: amilyen vagyok	59

Edzésre van szükségünk	60
Szeretném magam megmutatni	61
A nők emancipációja	62
Az asszonyok erőssége	62
A nők újra elfoglalják az őket megillető helyet	63
A kettős elv.	64
Házastársi és munkahelyi kapcsolat	64
Isten nevel bennünket a bűneink, gyengeségeink által	66
A másik ember bűne – a saját bűnünk – Isten irgalmassága	67
Gyereknevelés	69
Alkalmazkodó, „jó” gyerek vagy harcos?	69
Melyik iskolába járjanak	70
A „kis zsarnok”	70
Az áruházban	71
Az esti lefekvés	72
Értelmes következetesség	73
A gyerekeink és a pénz	73
A pénzzel lehet élni és visszaélni	73
Érték és látszatérték	74
A játékoknál...	74
Te vagy az én gazdagságom	75
A mai világ fiataljai	76